

هشدار امام!

«... دعواهای ما دعوای نیست که برای خدا باشد
... همه ما از گوشمن بیرون کنیم که دعوای ما
برای خدا است ما برای مصالح اسلامی دعوا
می کنیم ... دعوای من و شما و همه کسانی که
دعوای کنند همه برای خودشان است ...»

امام خمینی (ره) - صحیفه امام، جلد ۱۶ صفحه ۴۷۹

سپاهی‌الجہاتی فرمانی

لعر

سال سی و دوم / شماره ۱۲

شماره مسلسل ۱۴۱۱

۲۰۰ تومان

نیمه دوم شهریور ماه ۱۳۹۰

کتابخانه حضرت
آیت الله مرعشی نجفی،
گنجینه ماندگار در
جهان اسلام

صفحه ۲

یادی از آیت الله حکیم
جهانگیر خان قشقایی:
مصلح اجتماعی
حوزه های علمیه

صفحه ۹

بزرگداشت
استاد سید علی
موسوی گرماده
در انجمن آثار و مفاخر
فرهنگی

صفحه ۱۱

امام علی (ع)
منشأ پیدایش
سیر معنوی
گفتاری از علامه طباطبائی

صفحه ۸

آیت الله موسوی بجنوردی:
نیازی به رویت
هلال ماه نیست

صفحه ۱۲

رئیس پژوهشگاه مطالعات تقریبی:
وها بیت پیامبر (ص)
را هدف قرار
داده است

صفحه ۱۲

تجلیل از استاد خسروشاهی
به خاطر مجاهدت‌ها و دفاع از
حریم مکتب اهل بیت (ع)

همایش تحولات جهان اسلام و ضرورت
آشنایی ملت‌ها با مکتب اهل بیت (ع)

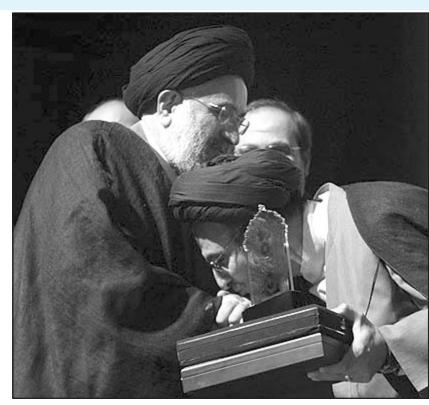
صفحه ۶

عربستان و انقلاب‌های عربی

صفحه ۴

برگزاری چهارمین جشنواره کتاب دین / تجلیل از کتاب آیت الله محقق داماد

نظر فقیهان مغفول مانده است.
وی افزود: شاید این مسئله از
یک جهت و در نظر بدی حق به
جانب آنها باشد. چرا که وقتی کتب
فقهی را باز می کنیم موضوعاتی چون
تجارت، بیع و غیره که عقود معین
هستند مورد توجه قرار گرفته اند و
جایی برای قراردادها، تعهدات،
التزامات در فقه وجود ندارد و کتابی
مستقل در این زمینه وجود ندارد.
این استاد دانشگاه در پایان تأکید
کرد: لذا این موضوع باعث شد تا
از ۱۰ سال پیش در مورد این
موضوع تحقیق کنم که حاصل آن

چهارمین جشنواره کتاب دین با
شناخت نفرات برگزیده خود در محل
حوزه هنری به کار خود پایان داد.

به گزارش خبرنگار مهر،
چهارمین جشنواره کتاب دین و
پژوهش‌های برتر چهارشنبه ۱۶ شهریور
ماه به اهتمام معاونت پژوهشی و
آموزشی سازمان تبلیغات اسلامی در
محل حوزه هنری برگزار شد.

این جشنواره در محورهای علم
قرآن و حدیث، فقه و حقوق اسلامی؛
کلام، فلسفه، عرفان و اخلاق اسلامی؛
تاریخ، فرهنگ و تمدن اسلامی؛ دین و
علوم انسانی مرتبط؛ ادبیات داستانی و
رمان؛ و کودک و نوجوان به بررسی آثار پرداخت.

در سال ۸۹ به صورت کتاب منتشر شد. در واقع در این کتاب
زمحمدات فقها را به زبان امروزی مطرح کرده است.

در فلسفه، کلام، عرفان و اخلاق اسلامی رضا کوئنگ بهشتی
با ترجیمه اثر سنت گرایی حائز رتبه برتر و محمد جواد شمس با اثر
تنزیه و تشبیه در مکتب و دانشگاه و مکتب این عربی شایسته تقدیر
شناخته شد. در تاریخ، فرهنگ و تمدن اسلامی آیت الله سید مصطفی

در بخش فقه و حقوق اسلامی آیت الله سید مصطفی
محقق داماد با کتاب نظریه عمومی شروط و التزامات در حقوق
اسلامی حائز رتبه برتر شد.

در این مراسم آیت الله دکتر سید مصطفی محقق داماد نفر

برگزیده بخش فقه و حقوق اسلامی به سبب تألیف کتاب نظریه
عمومی شروط و التزامات در حقوق اسلامی نیز به معروف اثر خود
پرداخت و گفت: حقوق اسلامی در نوشه های حقوقی معاصر
نمهم است که به تعهدات توجه نداشته است و بحث تعهدات از

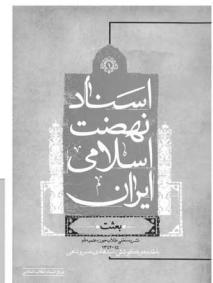
برگزیده بخش فقه و حقوق اسلامی به سبب تألیف کتاب نظریه
عمومی شروط و التزامات در حقوق اسلامی نیز به معروف اثر خود
پرداخت و گفت: حقوق اسلامی در نوشه های حقوقی معاصر
نمهم است که به تعهدات توجه نداشته است و بحث تعهدات از

جدیدترین کتب مرکز اسناد انقلاب اسلامی

به کوشش استاد سید هادی خسروشاهی

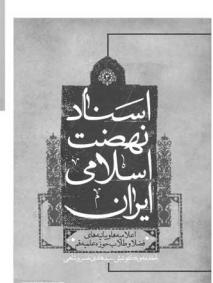
اعلامیه‌های صادر شده با
اضای حوزه علمیه قم

نشریه مخفی طلاق حوزه علمیه قم
۱۳۴۲-۴۴

نیفست ازادیستان
و شهید شیخ محمد خیابانی

اعلامیه‌ها و بیانیه‌های
فضل و طلاق حوزه علمیه قم

نشریه مخفی طلاق حوزه علمیه قم
۱۳۴۲-۴۴

تلفن مرکز فروش: تهران (۰۲۱-۲۲۲۱۱۹۴) قم (۰۲۱-۷۷۳۶۴۲۴) قم
جهت خرید اینترنتی می توانید به سایت www.ketabeparsi.com مراجعه فرمائید.

کتابخانه حضرت آیت الله مرعشی نجفی، گنجینه ماندگار در جهان اسلام

ماند و در یورشی وحشیانه تمامی مراکز فرهنگی، به ویژه کتابخانه‌ها را آتش زند. همچنین کتابخانه صاحب بن عباد در ری که به گفته تاریخ نگاران حمل آن با کمتر از چهارصد شتر انجام نمی‌شد، در حمله سلطان محمود غزنوی به این شهر، کتابهای کلامی، فلسفی، نجومی و معتبری از این کتابخانه خارج شد و به دستور وی آنها را آتش زند (الحضراء الاسلامیه فی القرن الرابع الهجری، ۳۲۶۱-۲۰۳). در شهر اصفهان نیز کتابخانه نفیس مسجد جامع در اوایل سده ششم هجری به دست اسماعیلیه طعمه حریق گردید (الکامل، ابن اثیر، ۳۰۵۸).

این کتابخانه براساس چندین سند رسمی، از سوی بنانگذار عظم آن، وقف عام گردیده و تمامی کتابها و تجهیزات و ساختمان اصلی و فرعی وابسته به آن، اعم از منقول و غیرمنقول، جزء موقوفه است. مقررات آیین نامه و اساسنامه کتابخانه براساس همان شرایط و مقرراتی است که در وقت نامه‌های یاد شده بر آنها تاکید گردیده است. همچنین طی مصوبه‌ای در تاریخ ۱۳۷۶/۷/۷ در مجلس شورای اسلامی این کتابخانه در فهرست نهادهای رسمی عمومی و غیر دولتی ثبت گردید. آیت الله مرعشی از نخستین روز آغاز به کار کتابخانه در سال ۱۳۴۵ ش تولیت و ریاست آن را به فرزند ارشد و انتشار فهرست آنها، گردآوری نسخه‌های خطی نفیس اسلامی و تمثیل آنها در یک مرکز بزرگ، به منظور جلوگیری از تاراج این ثروت ملی که پیوسته از سوی سوداگران بین المللی از کشورهای اسلامی خارج می‌گردید، گرفت. بخش نسخه‌های خطی، با تقدير طبقه سابق بر لاحق این کتابخانه از لحاظ تعداد و کیفیت نسخه‌های نفیس کهن خطی اسلامی، نخستین کتابخانه در کشور ایران و سومین کتابخانه در جهان اسلام به شمار می‌آید. همچنین نزد پژوهشگران و محققان داخلی و خارجی از شهرت و اعتبار خاص برخوردار است. خدمات رویه گسترش این کتابخانه به گونه‌ای است که به یاری خداوند در آینده‌ای نه چندان دور، در ریف نخستین کتابخانه‌های جهان اسلام قرار خواهد گرفت. بخش نسخه‌های خطی، با ۶۰/۰۰ عنوان، شامل کهن ترین نسخه‌های خطی - از جمله قرآن کهنه به خط کوفی، نوشته شده در اوخر سده دوم خواهد رسید. نیز، بخش کتب چاپ سنگی، شامل ۱۰۰/۰۰۰ نسخه، بخش اسناد مکتوب، شامل ۳۰/۰۰۰ سند دستنویس قدیمی، و بخش اسناد غیرمکتوب، شامل آثار علمی و فنی و هنری، همچون سکه‌های قدیمی، الات نجومی قدیم - از جمله اسطلاب - و... می‌باشد. نیز، بخش مخزن کتاب‌های چاپی، شامل ۷۵۰/۰۰۰ جلد کتاب است، که ۳ طبقه از فضای این کتابخانه را به خود اختصاص داده است. تعداد اعضا این کتابخانه، ۴۵/۰۰۰ نفر می‌باشد. البته این رقم‌ها، برخی مربوط به سال ۱۳۸۲ ش هستند و ممکن است بر مقدار آنها افزوده شده باشد.

ایت الله مرعشی نجفی - قدس سرہ الشریف - که به حق از فرنگیگان بزرگ میراث اسلامی در چهار سده اخیر به شمار می‌آید، از دیرباز ضرورت این بازشناسی فرنگی را احسان نمود و از سین جوانی در جمع اوری ذخایر و میراث عظیم فرنگی علمای اسلامی لحظه‌ای درنگ را جایز ندانست. کوشش‌های پیگیر و گستره ایشان زمانی آغاز شد که غارتگران بین المللی تلاشی همه جانبه را برای تاراج این میراث بشری آغاز کرده بودند. آیت الله مرعشی تا مدت‌ها، یک تنۀ اثار ارزشمند و نسخه‌های بسیار نفیس اسلامی را از چنگ ناها لان

مرعشی نجفی (م ۱۳۶۹ ش) بوده که، سالها قبل از رحلت ایشان، تولیت آستانه مقدسه حضرت موصومه (ع)، محل دفنی برای ایشان در داخل حرم و در نزدیکی ضریح مطهر در نظر گرفته بود، لیکن حسب وصیت‌شان که مرقوم فرموده‌اند: «مرا در راهروی ورودی کتابخانه، زیر پای محققانی که برای مطالعه و تحقیق به این کتابخانه مراجعه می‌کنند، دفن نماید، در راهروی کتابخانه بزرگی که خود آن را بنیاد نهاده است به خاک سپرده شد. بنیانگذار این کتابخانه، از جمع آوری ذخایر اسلامی و تاسیس مرکزی بزرگ به منظور گردآوری و استفاده پژوهشگران از آن ذخایر، اهدافی داشتند که فهرست وار برخی از آنها را بر می‌شماریم: (۱) ایجاد یک مرکز بزرگ فرنگی اسلامی بین المللی که روند توسعه و پیشرفت دستاوردهای عظیم علمی دانشمندان مسلمان را طی دوازده قرن گذشته بنمایاند، (۲) گسترش فرنگ تحقیق و پژوهش در جامعه که ضرورت آن بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شد، (۳) آگاهی پژوهشگران از وجود منابع مکتوب گردآوری شده در یک مرکز بزرگ و آشنایی بیشتر آنان با میراث اسلامی که در علوم و فنون مختلف نگارش یافته، و نام بسیاری از آنها در منابع موجود نیامده، از طریق تدوین و انتشار فهرست آنها، گردآوری نسخه‌های خطی نفیس اسلامی و تمثیل آنها در یک مرکز بزرگ، به منظور جلوگیری از تاراج این ثروت ملی که پیوسته از سوی سوداگران بین المللی از کشورهای اسلامی خارج می‌گردید، (۴) گردآوری اولویت دادن به گردآوری نسخه‌های خطی کهنه و یا نسخه‌های اصل به خطوط مولفان که از اعتبار و اصالت مربوط به هریک برخوردارند و تمرکز آنها در یک مرکز برای استفاده پژوهشگران، (۵) افتتاح یک مرکز تصویر و میکروفیلم و بایگانی از نسخه‌های خطی نفیس اسلامی که در صد سال اخیر از ایران و یا کشورهای اسلامی خارج شده و هم اکنون در کتابخانه‌های دیگر ملل قرار دارد. همچنین تمرکز آنها به منظور دستیابی پژوهشگران، (۶) تحويل این گنجینه عظیم بشری به نسلهای بعدی تا از فرنگ سرشار نیاکان خود آگاهی یابند و بتوانند در تدوین تاریخ علم از این میراث مکتوب، که تنها کلید راهیابی به آن است، استفاده نمایند، (۷) در طول بیش از هفتاد سال تدریس ایشان در حوزه علمیه قم، دانشمندان بسیاری تربیت شدند که شماری از آنان از ایشان اجازه اجتهاد دریافت کردند اینک نام برخی از شاگردان وی را می‌اوریم،

ایت الله مرعشی به دستور آیت الله حائری به تدریس پرداخت. ایشان علوم ادبیات عرب، منطق، اصول و فقه را برای طلاب جوان تدریس می‌نمود. آیت الله مرعشی پس از رحلت آیت الله حائری (۱۳۵۵ ق.)، به تدریس خارج فقه و اصول پرداخت.

بر مسند تدریس

ایت الله مرعشی به دستور آیت الله حائری به تدریس پرداخت. ایشان علوم ادبیات عرب، منطق، اصول و فقه را برای طلاب جوان تدریس می‌نمود. آیت الله مرعشی از رحیم نجف احمد کاشف الغطاء (متوفی ۱۳۷۳ ق.) و شماری از مراجع تقلید و مدرس بر جسته حوزه علمیه نجف شرکت کرد.

آیت الله مرعشی چنان علاقه به یادگیری

نوچوانی به کسوت روحانیت درآمد و به فراگیری علوم اسلامی پرداخت. ادبیات عرب، فقه، اصول، حدیث، درایه، رجال و تراجم و... را نزد استادان شماری از استادان حوزه علمیه قم شرکت جست و از داشتن آنان بهره برداشت.

تحصیل

پس از یادگیری خواندن و نوشتمن، در نوجوانی به کسوت روحانیت درآمد و به فراگیری علوم اسلامی پرداخت. ادبیات عرب، منطق، حدیث، درایه، رجال و تراجم و... را نزد استادان شماری از استادان حوزه علمیه نجف فراگرفت و سپس در درس خارج فقه و اصول آیه الله شیخ احمد (متوفی ۱۳۷۳ ق.). آیه الله شیخ احمد کاشف الغطاء (متوفی ۱۳۷۳ ق.) و شماری از مراجع تقلید و مدرس بر جسته حوزه علمیه نجف شرکت کرد.

آیت الله مرعشی چنان علاقه به یادگیری داشت که سر از پا نمی‌شناخت. سالهای دراز در درس دهها استاد شهیر حوزه علمیه نجف شرکت کرد و از خرمن دانش آنان بهره جست. مدتی نیز نزد علمای زیدیه و علمای اهل سنت به فراگیری علم حدیث پرداخت و از آنان اجازه نقل حدیث گرفت.

تلاش شبانه روزی وی سرانجام در ۲۷ سالگی

به شمر نشست و به درجه اجتهاد نایل شد. کوشش خستگی ناپذیر او برای تحصیل دانش ستودنی است. خودش در این باره می‌گوید:

هیچگاه در سینین جوانی به دنبال تمایلات نفسانی نرفتم، همیشه در پی تحصیل علم بودم، به صورتی که شبانه روز، بیش از چند ساعت حسن نوری همدانی، آقا موسی صدر، قدرت الله وجود آقا تهرانی، شیخ میرزا جواد آقا تهرانی و وجود امیر خوارزمشاهی را در رفتن به زندان از استادی یا عالی و می‌یافتم، لحظه‌ای در رفتن به نزد آن استاد، عالم و جلسه درس درنگ نمی‌کردم.

ایت الله مرعشی در نجف، کربلا کاظمین، سامراء، تهران و قم نزد بیش از صد استاد زانوی ادب به زمین زد و از دانش و تقوای آنان استفاده کرد.

وی از ابتدای تحصیل به پشتکار عالی، همت بلند، تقوای بیو و دیگر فضایل اخلاقی شهره بود.

ایشان از بسیاری از مراجع تقلید شیعه اجازه اجتهاد گرفتند. برخی از آنها عبارتند از:

۱. آیت الله العظمی آقا ضیاء عراقی (متوفی ۱۳۶۱ ق.)

۲. آیت الله العظمی سید ابوالحسن اصفهانی (متوفی ۱۳۶۵ ق.)

۳. آیت الله العظمی شیخ عبدالکریم حائری (یزدی) (متوفی ۱۳۵۵ ق.)

ایت الله مرعشی پس از رحلت پدر در سال ۱۳۳۸ ق، برای ادامه تحصیل به کاظمین، سامراء و کربلا رفت و سالها در حوزه‌های علمیه آن دیار، از محضر استادانی بر جسته استفاده نمود و سرانجام در سال ۱۳۴۴ ق، برای زیارت مرقد مطهر امام رضا (ع) به ایران آمد.

پس از زیارت مرقد امام رضا (ع) به تهران رفت و در حوزه علمیه تهران، نزد آیت الله شیخ عبدالنبي نوری (متوفی ۱۳۴۴ ق.) آیت الله آقا حسین نجم آبادی (متوفی ۱۳۳۴ ق.) آیت الله میرزا طاهر تنکابنی (متوفی ۱۳۶۰ ق.) آیت الله میرزا مهدی آشتیانی (متوفی ۱۳۷۲ ق.)... به فراگیری فقه، اصول، فلسفه و کلام پرداخت.

ساخت. سرانجام چهار سال بعد، زمینی به مساحت هزار مترمربع، رویه روی مدرسه مرعشیه که کتابخانه در طبقه سوم آن قرار داشت، خریداری گردید و در سال ۱۳۹۰ ق به دست شخص آیت الله مرعشی نجفی (ره) با بیش از شانزده هزار جلد کتاب خطی و چاپی، با حضور تعداد بسیاری از استادان و محققان و طلاب حوزه قم افتتاح گردید. هجوم علاقمندان و مشتاقان استفاده از ذخایر آن کتابخانه، دیگر بار مسئولان را بر آن داشت تا در سال ۱۳۵۸ ش پانصد مترمربع دیگر از زمینهای سمت غربی کتابخانه را خریداری کند و به آن ضمیمه نمایند. به این ترتیب، مجموع زیربنای کتابخانه در پنج طبقه، بالغ بر ۴۵۰۰ مترمربع گردید. مرحله چهارم، استقبال بی نظر حوزویان و دانشگاهیان، بار دیگر کتابخانه را با کمبود فضا رویه رو کرد. لذا ساختمان قدیمی شرکت بیمه ایران از سوی دولت به کتابخانه اهدا شد و تولیت کتابخانه نیز تعدادی از خانه‌های پیرامون کتابخانه را خریداری کرد، و در مجموع، غیر از ساختمان قدیمی کتابخانه، زمین آن بالغ بر ۲۴۰۰ متر گردید. سپس بررسی و مطالعات آزاد برای آماده‌سازی نقشه‌های اجرایی ساختمان جدید آغاز گشت. بدین منظور، کارشناسان ایرانی، در طول یک سال و اندی، با سفر به کشورهای مختلف جهان، از ساختمان کتابخانه‌های مهم آنها بازدید کردند و پس از بررسی نهایی آماده و آنگاه طی مراسمی، در تیرماه ۱۳۶۹ ش، در بی گزارش مشروح تولیت کتابخانه، نخستین کلنگ ساختمان جدید را به زمین زدند. در این مراسم، تنی چند از شخصیت‌های بر جسته حضور داشتند و متناسبانه معظم له ۴۷ روز بعد روی درنیاب خاک کشید و پیان کار ساختمان نخست، همه مراحل بعدی نکرد. به جزء مرحله کوچکی در دو اطاق مدرسه مزبور بی‌افکند. آن‌گاه در سوم شعبان همان سال ۱۳۴۴ منبع: کتاب گلشن ابرار و دایره المعارف تشیع

حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمود موعشی

تولیت کتابخانه حضرت آیت الله مرعشی نجفی شیراز، آستانه حضرت عبدالعظیم در شهر ری و مدرسه فیضیه در قم هدیه کردند، که مجموعاً به هزاران جلد می‌رسد.

یکی از چهار مدرسه علمی بزرگ در قم، به نام مدرسه مرعشیه، در سال ۱۳۸۵ ق/ ۱۹۶۵ م، نخست نسخه خطی نفیس را، که بیشتر به فارسی بودند، به کتابخانه کوچکی در دو اطاق مدرسه مزبور بی‌افکند. آن‌گاه در سوم شعبان همان سال ۱۳۴۴

مبلغ کم نیز کتاب بخرد. روزی هم پس از تحمل گرسنگی چند روزه، با پول ناچیزشان کتابی خرید و آن را در آغوش گرفته بودند که ناگاه بر زمین می‌افتد، لیکن همچنان کتاب را در آغوش خود می‌فرشدند. گاه با گروگاذشتن عبا و قبا و یادیگر لباسهایشان کتاب تهیه می‌کردند.

انتقال کتابخانه، با مهاجرت ایشان از عراق به ایران در سال ۱۳۴۲ و مجموعه فراهم شده نیز به ایران انتقال یافت، و در منزل شخصی خویش به نگاهداری از آنها پرداخت، و سپس به جمع آوری دیگر نسخه‌های نفیس همت گمارد. در همان دوران، استادان مشهور دانشگاه به قم می‌آمدند و از

بزرگوار کتابخانه در نجف اشرف به تحصیل اشتغال داشتند شکل گرفته است. در آن روزگار ارزش و اهمیت میراث اسلامی بر همگان روشن نبود. ایشان نخست همتگیری از کتابهای ارزشمند خطی و چاپی نادر را که در کمتر کتابخانه‌ای یافت می‌شد تهیه کرد، به امید آن که بتواند به تدریج آنها را به دست آورد. عدم تمكن مالی و رقبیان قدرتمندی که میراث فرهنگی اسلام را از کشورهای اسلامی خارج می‌ساختند، دو مشکل اساسی برسر راه ایشان بود. می‌گویند روزی بر سرخرد یک نسخه خطی با نماینده کنسول انگلیس در عراق درگیر شد و شب را در زندان سپری نمود. آیت الله مرعشی با انجام نماز و روزه استیجاری، حذف یک وعده غذای روزانه، کاستن بخشی از مخارج زندگی و کار شبانه در کارگاههای برج کوبی در نجف اشرف، پس از فراغت از درس و بیثت، با انگیزه و عشق سرشار به جمع آوری میراث و ذخایر اسلامی و فائق آمدن بر مشکلات و شکنجه‌های روحی، که در مسیر این هدف مقدس قرار داشت، سرانجام به جمع مجموعه‌ای نفیس از نسخه‌های خطی و کتابهای چاپی نایاب توفيق یافت. هنگامی که ایشان طبله بود و در نجف اشرف با شهریه‌ای اندک زندگی می‌کرد، بارها اتفاق می‌افتد که ترجیح می‌داد با این

کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی از لحاظ تعداد و کیفیت نسخه‌های نفیس خطی اسلامی، در ایران نخستین کتابخانه محسوب می‌شود و خدمات روبه گسترش این کتابخانه به گونه‌ای است که به زودی در ردیف بزرگ ترین کتابخانه‌های جهان اسلام قرار خواهد گرفت. در این کتابخانه، بیش از ۶۰۰۰ نسخه خطی وجود دارد.

ش) با انتقال مجموعه‌ای از کتابهای چاپی و بخشی از نسخه‌های خطی آن کتابخانه، بدان اشاره شده حضور معظم له و بسیاری از علماء و مدرسان حوزه علمیه قم - کتابخانه جدید گشایش یافت. اهدا نمود، که در مقدمه جلد اول فهرست نسخه‌های خطی آن کتابخانه، بدان اشاره شده است. سپس شمار بسیاری از نسخه‌های خطی و چاپی دیگر خود را به کتابخانه‌های آستان قدس رضوی(ع) در مشهد مقدس و آستانه حضرت معصومه(ع) در قم، آستانه حضرت شاه چراغ در

مشکلات و شکنجه‌های روحی، که در مسیر این هدف مقدس قرار داشت، سرانجام به جمع مجموعه‌ای نفیس از نسخه‌های خطی و کتابهای چاپی نایاب توفيق یافت. هنگامی که ایشان طبله بود و در نجف اشرف با شهریه‌ای اندک زندگی می‌کرد، بارها اتفاق می‌افتد که ترجیح می‌داد با این

مرد بی‌سوادی که حافظ قرآن شد/نوای قرآن کاظم در رمضان

که شاید به خاطر همین سه چیز مورد لطف خداوند قرار گرفت، این که هرگز لقمه حرام نخورد، هرگز نماز شیم ترک نشد، پرداخت خمس و زکات راه راهگز قطع نکرد.

لقمه حرام را بالا می‌آورم

وی می‌گفت: «نقی می‌خواهم لقمه شیشه‌ناکی بخورم احساس سیری به من دست می‌دهد. وی می‌گفت: «روی سینه‌ام نوری را می‌بینم که به محض مواجه شدن باللقمه حرام آن نور به تیرگی گرایش پیدامی کند و اگر لقمه حرامی بخورم بالا می‌آورم».

لقمه حلال اصلی است که اگر در بین مردم رعایت شود جامعه را الهی می‌کند و ان زمان کربلا بی‌کاظم کاظم کربلا بی‌کاظم

ایشان ۲۰ روز قبل از فوتش در ساروق درباره مستله فوت و دفن خود با فرزندانش صحبت کرد. وی گفت من همین روزها فوت خواهم کرد. وقتی مردم جنابه‌ام را به قم منتقل کنید و در آنجا به خاک بسپارید.

آرامگاه کربلا بی‌کاظم در قم و تصویر وی وی کمی درنگ کرد و گفت خب اگر من اینجا بمیرم شما برای انتقال جنازه‌ام به قم چغار مشکل می‌شوید، من می‌روم قم، پس سوال مطرح روز به قم رفت و ۲۰ روز بعد در آنجا فوت کرد و در قبرستان نوبه خاک سپرده شد. و بالآخر حاج کربلا بی‌کاظم ساروقی ارکی در سال ۱۳۷۸ در سال ۷۸ سالگی به رحمت خداوند پیوست.

کشوارز بی‌سواد که حمام قرآن در یک شب به او آمده‌اند شد.

بزرگترین معجزه قرن

VCD

غروبی که کربلا بی‌کاظم خسته به سمت امامزادگان ۷۲ تن ساروق می‌رفت نمی‌دانست به پاس انفاق و زکات به موقعی که می‌دهد با دیدن خوابی مقدس، حافظ کل قرآن می‌شود، ولی چنین شد و کربلا بی‌کاظم ساروقی پیرمرد ساده دل معجزه قرآنی قرن نام گرفت.

به گزارش مهر کربلا بی‌کاظم کرمی که از اهالی ساروق بود حافظ بی معجزه خدا بی‌کاظم در قرن اخیر است و به همین دلیل به نام کربلا بی‌کاظم ساروقی شهرت یافت.

در زمان حیات وی بسیاری از مراجع با فراخوانده وی به سوی خود برق متعجب شدند و حافظ قرآن بود وی با دست نوشه هایی صحه گذاشتند.

اکنون پس از سالها از رحلت این معجزه الهی قرار است نخستین جشنواره قرآنی نکوداشت کربلا بی‌کاظم ساروقی ارکی در ایام مبارک ماه رمضان در استان مرکزی برگزار شود.

تنهای بی‌سوادی که حافظ قرآن شد کربلا بی‌کاظم در سال ۱۳۰۰ هجری قمری در روستای ساروق ارک به دنیا آمد. او کشاورز بود و زکات خود حتی بیش از آنکه باید باشد، پرداخت می‌کرد. ۲۷ ساله بود که به یکباره پس از دیدن خوابی در امامزادگان ۷۲ تن ساروق حافظ قرآن شد.

دستخوشته هایی از آیات عظام سید شهاب الدین مرعشی نجفی، عبدالله شیرازی، سید احمد زنجانی، مکارم شیرازی در تایید حافظ قرآن شدن

طول تاریخ اسلام از میان مردم حافظ کل قرآن شد. سادگی و بی‌آلیشی کربلا بی‌کاظم توسط علمای نجف و فرزند ارشد او که اکنون فرتوت است نیز می‌توان دید.

تایید حافظ قرآن بودن کربلا بی‌کاظم ادعای کربلا بی‌کاظم توسط علمای نجف و قم مورد امتحان قرار گرفت و تایید شد.

کربلا بی‌کاظم در سفرهایی که به شهرهای مختلف داشت با علمای مختلفی برخورد می‌کند و آزمایش‌های متعددی از او گرفته می‌شود و همین امر تأییدات افراد مختلفی را به همراه دارد. از جمله آیات عظام بروجردی، سید احمد خوانساری، سید صدرالدین صدر، سید محمد‌هادی میلانی، دستغیب، علامه طباطبائی، مکارم شیرازی و دیگران.

دستنوشته هایی از آیات عظام سید شهاب الدین مرعشی نجفی، عبدالله شیرازی، سید احمد زنجانی، مکارم شیرازی در تایید حافظ قرآن شده؛

عربستان و انقلاب‌های عربی

مصر بر محکمه سران سابق و بیرون راندن بقایای رژیم از دستگاه‌های دولتی تاکید می‌کند.

ال سعود در واقع از انقلاب مصر غافلگیر شده و از این بابت هم بسیار غمگین و هم هراسان و نگران است و نیات واقعی آنها در درخواستشان مبنی بر عدم محکمه مبارک و تهدید اخراج کارگران مصری بر همه آشکار گردید. اما اکنون تلاش می‌کنند، به طور غیر مستقیم و از طریق مزدوران خود از جمله جریان وهابی در مصر در انقلاب نفوذ کنند، در واقع عربستان نفوذ فرینده از طریق ابزارهای اقتصادی و جریان وهابی را جایگزین رویارویی مستقیم کرد و از این حیث با غرب متوجه شده تا نه تنها انقلاب مصر که انقلاب های عربی را ناکام سازند که نمونه آن غیر از مصر در لبی و دخالت ناتور در آن قابل ملاحظه است.

انقلاب بحرین و تحولات سوریه

در بحرین تلاش سعودی‌ها برای ناکام ساختن انقلاب این کشور عیانت است، در بحرین اکثریت شیعه‌ای وجود دارند که پیروزی انقلاب آنها به معنای گسترش دامنه آن به شرق عربستان است، به همین دلیل عربستان در قلب نیروهای جزیره و برای سرکوب قیام مردم بحرین وارد این کشور شده است.

در حوادث سوریه نیز ردپای سعودی‌ها قابل مشاهده است، ناآرامی‌های سرنگونی رژیم پیش‌شار اسد سعودی-آمریکایی برای سرنگونی رژیم پیش‌شار اسد است تا به این وسیله رابطه داشتند را مقاومت عربی در عراق و لبنان قطع کنند، اما در یمن، عربستان تلاش می‌کند، انقلاب را منحرف و قادر را به پرس صالح بدهد.

مصر انقلابی و ایران اسلامی

مصر هنوز سیاست خارجی خود را به شکل شفاف و روشن ترسیم نکرده، چون در مرحله گذار و انتقال است که بالطبع این موضوع گسترش روابط با تهران را نیز دربرمی گیرد و میراث بر جای مانده از حاکمیت رژیم سابق بر مصر در سیاست خارجی این کشور نیز عیان و قابل ملاحظه است.

این در حالی است که عربستان در زمان مبارک نقش انکارناپذیری را برای ایجاد خصومت و دشمنی می‌داند و کشورهای عربی کرد و تصور می‌کنم، هنوز این میراث تغییر نکرده اما با تثبیت اوضاع همه چیز تغییر خواهد کرد، از جمله رابطه با ایران که برای منافع ملی مصر از ضروریات است، مصری که داشتن رابطه با اسرائیل را لازم می‌داند، چگونه می‌تواند، اهمیت داشتن رابطه مستحکم و گستره با ایران را که یک کشور اسلامی قدرتمند است، نادیده بگیرد.

همچنین باید میان موضع رسمی و موضع مردمی در حمایت از مقاومت تفاوت قائل شد، در سطح رسمی این حمایت کاملاً آشکار و عیان نشده و اگر هم شده، چنان قدرتمند نیست، اما در سطح غیر رسمی این موضع کاملاً قدرتمند بوده ولی با این حال نیازمند حمایت بیشتر است. این نقش هنگام درخواست لغو بیمان کمپ دیوید و حمایت مادی و معنوی از مقاومت عربی و اسلامی و محاصره سفارت آمریکا و اسرائیل در قاهره کاملاً قابل ملاحظه بود تا سدی در برابر نفوذ آمریکا و اسرائیل در صور باشد.

باید این راهم اضافه کنم که اگر همه مصری‌ها بر حمایت از انقلاب و مقاومت اتفاق نظر داشته باشند، مزدوران و کسانی که در صدد سرفت انقلاب هستند، سرنگون خواهند شد و اگر نقاط مشترک خود را تعویت کنند، این موضع به حل مشکلات داخلی کمک بسیاری خواهد کرد.

در واقع تیشه به ریشه انقلاب مصر می‌زنند تا به هر طریق ممکن این انقلاب تابع و وابسته اندیشه‌ها و افکار وهابی باشد که تماماً با اهداف انقلاب در تعارض است و آنها به این طریق درصدد بازگرداندن رژیم سابق و نقش گذشته آمریکا و اسرائیل در مصر هستند.

آنها به هر طریق ممکن سعی دارند ثمرات انقلابی را که جوانان مصری رقم زند، برای خود چیزیند و عملاً دیدیم که آنها در این انقلاب مشارکت نداشته، همانگونه که طی سال‌های گذشته هم مشارکت نداشتند، آنها در تمام طول سال‌های گذشته در کنار رژیم سابق بودند و با هر حرکت معارضی مخالفت می‌کردند.

جوانان مخلص و انقلابی مصر، این توظیه‌ها را با حضور میلیونی خود با هدف معزیزی دویاره انقلاب و مقابله با طرح‌های آمریکا در مصر از طریق ابزارهای تظاهرات مستمر در برابر دو سفارت آمریکا و اسرائیل در قاهره بر ملا خواهند کرد.

سیاست خارجی مصر

اسیاست خارجی مصر تاکنون شکل نگرفته است، چون هنوز دولت نتوانسته بر اوضاع داخلی فاقع آید و سیاست خارجی هر کشوری زمانی شکل می‌گیرد که اوضاع داخلی آن شاهد ثبات و استقرار باشد. در حالی که تاکنون نه در مصر دولتی پایدار تشکیل شده و نه انقلاب سیاست خارجی خود را به منصه ظهور رسانده است. افزون بر این بقایای رژیم سابق هنوز در دستگاه‌های دولتی حضور داشته و مواعنی بر سر راه سیاست خارجی جدید مصر ایجاد می‌کنند، اگر چه شاهد چرخش آشکار سیاسی مصر در بخش سیاست خارجی طی دوره تبلیغ‌العربی بودیم و این تصویری شک پس از انتخابات پارلمانی و ریاست جمهوری روشتر و شفاقت خواهد شد.

به نظر رفعت سیداحمد سیاست خارجی مصر در برابر ایران و کشورهای عربی مستقل و باز بوده و این به نفع مصر است که روابط و شرط و ظرف ۲۵ سال گذشته این سازمان همچنان امریکا و گروه های دهنده ای این کمک محدود یک میلیارد لیر مصری از واشنگتن کمک محدود ۶۰۰ سازمان و نهاد گفت، هم اکنون در مصر حدود همچنان کمک هایی دریافت می‌کند و از ابتدای انقلاب تاکنون این سازمان ها در جمیع دوام، مؤسسات و نهادهای جامعه مدنی و استقرار باشد. در این ارتباط باید این سفرید با رژیم آل سعود و برخی از رژیم‌های کاخ سفید بازگردید، اما ارائه پیشنهادات همچنان ادامه دارد.

هرم دوم، همچنان کمک مالی دریافت می‌کند و این ارائه مدعی ایجاد هستند، در این ارتباط باید مردمی وجود دارد که از آمریکا کمک هایی دریافت می‌کند و از ابتدای انقلاب تاکنون این سازمان ها در جمیع دوام، مؤسسات و نهادهای جامعه مدنی و استقرار باشد. در این ارتباط باید این ایجاد گفت، هم اکنون در مصر حدود ۶۰۰ سازمان و نهاد گفته، هم اکنون در حال شکل گیری است، گفت: هنگامی از این سفرید جمهور مصر و نمایندگان پارلمان انتخاب شوند، این سیاست کاملاً آشکار خواهد شد و انتظار می‌رود، این سیاست روابط قاهره با جهان را به شکل منطقی خود بازگرداند.

رفعت سیداحمد در ادامه از جوانان انقلابی مصر خواست بارگزاری تظاهرات مستمر در برابر سفارت آمریکا و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در انقلاب مصر است.

مدیر مرکز تحقیقات سیاسی و استراتژیک "یافا" با بیان این که سیاست خارجی مصر پس از انقلاب همچنان در حال شکل گیری است، گفت: هنگامی که رئیس جمهور مصر و نمایندگان پارلمان انتخاب شوند، این سیاست کاملاً آشکار خواهد شد و انتظار می‌رود، این سیاست روابط قاهره با جهان را به شکل منطقی خود بازگرداند.

رفعت سیداحمد در ادامه از جوانان انقلابی مصر خواست بارگزاری تظاهرات مستمر در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در روند تصمیم گیری های سیاسی مصر پایان دهند.

اشاره
رفعت سیداحمد اندیشمند مسلمان مصری، با بیان نقطه نظر خود در مورد راهکارهای پیشبرد اهداف انقلاب ۲۵ ژانویه، از دخالت عربستان و برخی کشورهای مرتع عربی برای انحراف خواسته های مردمی و بازگرداندن مصر به جایگاه قبلی خود انتقاد کرد.

این اندیشمند مصری، هوشیاری انقلابیون و پاسخوار آنها برخواسته هایشان را مانع بزرگی برای ارتجاج دانست و گفت: اعطای وام های کلان به دولت مصر برای حرف شنوی آن و در تیگان قرار دادن کارگران مصری شاغل در کشورهایی نظیر عربستان و کویت نمی‌تواند بر اراده مردم مصر تاثیر آن چنانی داشته باشد.

به راه اندختن جریان های انحرافی مذهبی و تقویت و هایات و سلفی گری توطئه دیگری است که این اندیشمند نسبت به آن در مصر هشدار داده است. کشورهای غربی و برخی از رژیم‌های عربی تلاش دارند، انقلاب مصر را ناکام کنند تا حاکمیت غرب و آمریکا برجهان عرب ادامه یابد. در این میان کاخ سفید با رژیم آل سعود و برخی از رژیم‌های عرب حوزه خلیج (فارس) هم پیمان شده تا با تسلیم به برخی از هم می‌داند وام های خواهد دارد. اهرم دوام، موسسات و نهادهای جامعه مدنی و مورد حمایت آمریکا هستند، در این ارتباط باید مردمی وجود دارد که از جمله دادن وام های مشروط به قاهره تلاش های انقلابیون برای تحقق استقلال و ثبات سیاسی در مصر را با شکست تامین هزینه های سازمان های سازمان های جامعه مدنی و به خدمت گرفتن افراد و مزدورانی که اندیشه های وهابی در سرمی پرورانند و وادشن آنها به ایجاد فتنه و اختلافات داخلی در مصر و ایجاد هرج و مر جدی و تلاش برای بازگرداندن عناصر رژیم سبق از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی بر انقلاب مصر است.

مدیر مرکز تحقیقات سیاسی و استراتژیک "یافا" با بیان این که سیاست خارجی مصر پس از انقلاب همچنان در حال شکل گیری است، گفت: هنگامی که رئیس جمهور مصر و نمایندگان پارلمان انتخاب شوند، این سیاست کاملاً آشکار خواهد شد و انتظار می‌رود، این سیاست روابط قاهره با جهان را به شکل منطقی خود بازگرداند.

رفعت سیداحمد در ادامه از جوانان انقلابی مصر خواست بارگزاری تظاهرات مستمر در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در روند تصمیم گیری های سیاسی مصر پایان دهند.

به نظر رفعت سیداحمد دونوع از انقلاب های عربی وجود دارد. نوع اول از انقلاب های مردمی و واقعی است که کشورهای غربی و مشخصاً آمریکا را غافلگیر کرد و به همین دلیل تلاش کردن که برای انقلاب های غایبی کرده و از آن به سود خود بهره برداری کنند و در رأس این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت آمریکا و دخالت عربستان می‌رسد و این سفرید از ترفندهای به خدمت گرفته شده برای غایبی در این نوع از انقلاب های امامونه دیگر انقلاب های، انقلاب های ساخته و پرداخته [آمریکا] و رژیم صهیونیستی در قاهره تلاش های و انتقام از این سفرید کمک مالی دریافت کردند. همچنانی این سفرید جمهور مصر در مرحله آینده باشند و به حکمیت

استاد خسروشاهی در گفتگو با نشریه مثلث:

تلاش های ارتقای عربستان علیه انقلاب های منطقه

توان تغییر شرایط نارام مصر را انتظار داشت زیرا مشکلات مردم مصر در سایه ۶۰ سال حکومت جبارانه سرهنگ های کودتاچی، سرکوب مردم و قتل تمام رهبران حرفک های اسلامی به ویژه اخوان المسلمین، جماعت اسلامی، سازمان جهاد اسلامی و... افزایش یافته است و نفرت و از تجار مردم از روش های غلط در امور اجرایی کشور، تن دادن به ذلت و خواری در برابر امپریالیسم و صهیونیسم توسط حکام، فقر عمومی و بحران اقتصادی مهلك و... از مسئله نیست که فقط با محکمه دیکتاتور و بدون اقدام به ساخت کشور از نو بر طرف شود و موجبات آرامش فراهم آید.

البته از لحاظ روانی این محکمه که در واقع محکمه سیاست احتمانه غرب و آمریکا در منطقه و به ویژه در مصر است می تواند موجب آرامش روحی شود اما بدون جبران خسارت های سهمگین و بی شمار باقیمانده از این حکومت نباشد در انتظار آرامش سریع و فرآگیر واقعی نو. البته اگر ژنرال های مبارک که حکومت فعلی را در تمام سطوح در اختیار دارند قدرت را به طور مسلط آمیز تر کنند و به دولت وحدت ملی توان امیدوار بود از انتخاباتی آزاد تحويل دهنده می توان امیدوار بود که آرامش به تدریج به این کشور باز گردد.

اگر آرامش در مصر برقرار شود، آیا موقتی خواهد بود پا پایدار؟

آرامش مورد انتظار پس از آنکه به دست آمد بستگی کامل به نوع عملکرد دولت جدید در راستای عملی ساختن اهداف اصلی انقلاب خواهد داشت. اگر حکومت انتخابی - مردمی آینده بدون حضور سنبده و تانک ژنرال ها بتواند به نیازهای مادی و معنوی مردم مصر رسیدگی کند، پاسخ دهد و مشکلات معیشتی و ارزشی ایجاد شده را برطرف سازد، بی تردید آرامش پایدار خواهد بود. اما اگر نیروها و احزابی که امروز به صحته آنده اند با سهم خواهی و ایجاد اختلافات حزبی و دور شدن از وحدت ملی و اهداف کلی به اختلافات موجود دامان برزنند، نمی توان توقع داشت که آرامش پایدار بماند به ویژه که اکنون و پس از اسقاط رژیم منحوس دیکتاتوری مبارک ترس ها به کلی فرو ریخته و جوانان به خصوص اسلام گریان آمادگی کامل برای ادامه نبرد و مبارزه تا پیروزی نهایی و تشکیل دولت اسلامی را دارند که البته به طور شفاف در نماز جمعه هفته گذشته در میدان آزادی قاهره خواستار آن شدند و آن را رسماً اعلام داشتند.

مجله مثلث، شماره ۸۹، ۹۰/۵/۲۳

اتهامات واهی زیر شکنجه کشته شدند و در واقع کل کشور، دریک وضعیت امنیتی - پلیسی خشن و بی رحم قرار داشت. حسنی مبارک با فروختن مصر به آمریکا و اسرائیل، در تحقیر مردم مصر کوشید و سرانجام تحمل نسل جوان مسلمان مصری پایان پذیرفت و انقلاب آغاز شد.

پس از قتل عام پیش از ۸۰ نفر و مجرح و معلول شدن شش هزار نفر توسط دژخیمان رژیم، دیکتاتور سرنگون شد و امروز در قفس آهنی، با ذلت و خواری باید پاسخگوی اتهامات باشد. هر حال این فجایع و جنایات و ظلم و ستم ها هرگز با محکمه یا حتی اعدام خائن و عاملان اصلی جبران پذیر نخواهد بود. اما از نخستین خواسته های جوانان اینقلابی مسلمان، برکناری دژخیمان و محکمه آنان بود که متأسفانه به مدت پیش از شش ماه توسط ژنرال های حاکم وابسته به حسنی مبارک توجهی به آن نشد و این محکمه به تأخیر افتاد. اکنون با قیام مجدد مردم محکمه آغاز شده است، ولی فشار همه جانبه آل سعود و دیگر حاکمان ارتقای عرب جاهلی، ظاهراً مانع از تحقق عدالت واقعی در حق مجرمان خواهد بود، مگر آنکه انقلاب گران ساكت نشوند و اجازه ندهند که انقلاب مصادره شود! و دیگران به روزی در امور داخلی کشور آنان دخالت کنند.

به نظر شما در شرایط فعلی مصر امکان اعدام مبارک تا چه حد است و آیا اصلاً این فرد باید اعدام شود؟

البته من نه از پرونده کامل حسنی مبارک - غیر از اتهامات اعلام شده - اطلاع دارم و نه در مقام قضاوی هست که بگوییم این شخص باید اعدام شود یا خیر؟ باید نشست، منتظر ماند و دید که رأی قضات عالیرتبه مصر چه خواهد بود؟ از سوی دیگر می دانم که مصری ها پس از کودتای افسران آزاد، علیه شاه فاروق، او را نه تنها محکمه و اعدام نکردند، بلکه با تشریفات نظامی کامل، بدرقه محترمانه و کشتی تشریفاتی او را به اروپا فرستادند. در مورد شخصی مثل حسنی مبارک هم احتمال اینکه به علت کبر سن - حدود ۸۳ سال - و بیماری مهلك از دعوای او صرف نظر شود، بعد نیست، البته شاید این بیماری و ظاهر سازی ها تنها برای ایجاد ترحم در بین مردم مصر باید شد که قلب ای اعدام اور رضایت ندهند.

آیا محکمه تأثیری خواهد داشت؟

تنهایاً با محکمه دیکتاتور و اعوان و انصار او نمی

قصرهای - استوار - با ستون های بلند که مانند آن در هیچ کجا ساخته نشده بود؛ و با قوم شمود که در دره ها، تخته سنگ ها را می بردند - و خانه می ساختند - و فرعون که سپاهی نیرومند داشت.

همان ها که در بلاد طغیان کردند و فساد و تباہی بسیار کردند تا پروردگاری تازیانه عذاب بر آنها فرود آورد. که خدای تو در کمین گاه است... این آیات البته درباره همه اقوام ستمگر، افراد طغیانگر و پرپاکندها فساد و تباہی در بین بندگان خدا و مردم سرزمین های مختلف است، اما تکه بر فرعون که با سپاهی نیرومند، خود را مقتدر و توانا می پنداشت و بر مردم سرزمین خود جفا روا می داشت، نشانگر عاقبت هر فرعونی است که در مصر با هر سرزمین دیگری به طغیان و ظلم و ستم برخیزد و اکنون، مبارک در قفس آهنی و چنگال عدالت و قانون، که همان کمینگاه الهی است، گرفتار شده است تا توانان "جنایات خود" را پس بدهد. و شاید که عبرتی بر دیگر دیکتاتورهای منطقه باشد. اگر بخواهیم بدانیم که حسنی مبارک چه جنایاتی را در کشور خود متکب شده است باید اشاره کنم که در مصر ۸۰ میلیون نفری، شاید نصف مردم آن زیر خط فقر بسر می برنند. بیکاری معضل اصلی جامعه است.

نسل جوان مصر نه تنها آینده ای ندارند، بلکه امروز همه با مشکلات بسیاری رو به روستند. در پایتخت مصر - قاهره - که کاخ های ریاست جمهوری و رجال در آن سر برافراشته اند، طبق آمار خود اهالی حکومت، دو میلیون نفر در مقابر فاقد آب و برق و امکانات به اصطلاح زندگی می کنند و به سر می بزند. در واقع فساد و فحشا در مصر، محصول دوران دیکتاتوری حسنی مبارک و پیشینیان اوست. حسنی مبارک گاز مصر را به ارزان ترین قیمت به اسرائیل فروخت، تنها مرز خاکی غرہ را روی فلسطینیان بست و محاصره غرہ را با همکاری اسرائیل تکمیل کرد. حتی برای جلوگیری از تفق سازی اهالی فلسطین، دیواری پولادین در نواحی مرزی با عمق چندین متری در زیرزمین ایجاد کرد تا فلسطینی ها از راه تونل های ابتدایی هم نتوانند خذا و دوا به شهر و ندان مسلمان ساکن غرہ برسانند. حسنی مبارک سی سال تمام در کشور مصر به وضعیت فوق العاده، ممنوعیت اجتماع و تشکیل احزاب جدید ادامه داد و هرگونه تظاهرات مسلط آمیز را هم ممنوع کرد... در ادارات پلیس مصر، در طول سال ها صدها نفر با

حجت الاسلام والمسلمین استاد سید هادی خسروشاهی، اولین رئیس دفتر حفاظت منافع ایران در قاهره پس از انقلاب اسلامی در رابطه با محکمه حسنی مبارک بر این باور است که با توجه به جنایاتی که مبارک طی ۳۰ سال زمامداری اش انجام داده است، هرگز محکمه یا حتی اعدام خائن و عاملان اصلی، جبران کارهایی که انجام داده اند، نخواهد بود. وی معتقد است که از نخستین خواسته های جوانان انقلابی محکمه شش ماه در خواهند شد مگر آنکه انقلاب گران ساخت نشوند و اجازه ندهند که انقلاب شان مصادره شود.

نشریه مثلث - سعیده سادات فهروی آیا پس از ۳۰ سال دیکتاتوری محکمه حسنی مبارک و پسراش برای جبران کارهایی که آنها انجام داده اند کافی خواهد بود؟ بی تردید جبران آثار زیانبار و منفی سی سال حکومت قدری و دیکتاتوری، با محکمه حسنی مبارک و باند وابسته به او اعم از پسراش یا معضل اصلی جامعه است.

نسل جوان مصر نه تنها آینده ای ندارند، بلکه این محکمه می تواند نشان دهد که سرانجام دوران حکومت ظلم و ستم پایان می پذیرد و ستمگران با کیفر دنیایی و ذلت و خواری چگونه می توان خسارت های بی شمار دوران دیکتاتوری سرهنگ حسنی مبارک و پیش از او سرهنگ انور سادات و سرهنگ ناصر را با محکمه چند نفر جبران کرد؟

البته این محکمه می تواند نشان دهد که سرانجام دوران دیکتاتوری حسنی مبارک و پیشینیان اوست. حسنی مبارک گاز مصر را به ارزان ترین قیمت به اسرائیل فروخت، تنها مرز خاکی غرہ را روی فلسطینیان بست و محاصره غرہ را با همکاری اسرائیل تکمیل کرد. بنده وقتی به منظمه در قفس آهنی افتادن مبارک نگاه می کردم که هرگز کسی حتی تصور تحقق آن را نمی کرد، به یاد مرحوم آیت الله طالقانی، مرد پاک، وارسته و مجاهد تمام زمان افتادم که به هر مناسبی، در آغاز یا پایان سخنرانی های جلسه تفسیر خود در مسجد هدایت آیات سوره "الفجر" و سپس ترجمه آن آیات را برای فهم عموم بیان می کرد: "الفجر و لیال عشر... سوگند به سپیده دم و به شب های دهگانه". آیا ندیدی که خدای تو با "عاد" چه کرد؟ با دارنده

سرنوشت مبارک و قدایف در انتظار آل خلیفه

هاست که به منظور اولویت دادن یک مذهب بر مذهب دیگر است و چهارمین نوع تابعیت طبقاتی است که به منظور تضعیف تاجران یک جناح یا گروه یا مذهب مشخص و ترجیح دادن بر تاجران مذهب دیگر است. وی در خصوص اقدامات کمیته تحقیق به ریاست بسیونی گفت: تاریخ نقض حقوق بشر رژیم بحرین مربوط به دو ماه پیش نیست بلکه به ۲۰ سال پیش بازمی گردد. الشهابی تصریح کرد: این کمیته که به دستور حمد بن عیسی آل خلیفه پادشاه بحرین تشکیل شده است به هیچ وجه این رژیم دیکتاتوری را که مسؤول همه جایات ها اعم از مساله تابعیت سیاسی، کشتار غیرقانونی، شکنجه، بازداشت خودسرانه، تخریب مساجد و بازکردن پای اشغالگران سعودی به این کشور است؛ محکوم نخواهد کرد.

مردم به منظور از بین بردن آنها از نظر سیاسی و فرهنگی مانند کشتار جمعی است. الشهابی بایان این که در بحرین چهارمین نوع تابعیت وجود دارد؛ تصریح کرد: از نظر جمعیت شناختی با افزایش افراد تابعیت گرفته از دو قبیله خوالد و دوازسر ایرستان سعودی و دیرالزور سوریه، پاکستان و اردن که دادن این نوع تابعیت به منظور تغییر ترکیب جمعیتی از نظر تعداد افراد منتبث به مذهب خاصی صورت می گیرد. وی گفت: نوع دوم تابعیت سیاسی است و هدف از آن تشکیل دو گروه سیاسی از افراد تابعیت گرفته متعلق به کشورهای غربی و افراد تابعیت گرفته دیگر کشورهاست تا در فرایند سیاسی شرکت داده شوند. الشهابی افزود: تابعیت مذهبی از دیگر تابعیت

بحرين مبنی بر اعطای تابعیت به بیگانگان برای شاره ترکیب جمعیتی این کشور گفت: دست یافتن بر آمار حقیقی تعداد افرادی که تابعیت گرفته اند بسیار دشوار است اما اماری که دو سال پیش منتشر شد و بر اظهارات مسؤولین استناد داشت بیانگر این است که تعداد افرادی که تابعیت گرفته اند بالغ بر ۱۵۰ هزار نفر است.

وی افroot: حتی زمانی که جمیعت الوفاق در پارلمان اعلام شمار افراد تابعیت گرفته را درخواست کرد رژیم بحرین از ارایه آمار خودداری کرد که این مساله بیانگر بی احترامی این رژیم حتی به پارلمانی است که خود تشکیل داده بود. دیگر کل جنبش آزادگان بحرین باشاره به این کمیته که بدان اقدام کند.

دست یافتن بر آمار حقیقی تعداد افرادی که تابعیت گرفته اند بسیار دشوار است: اقدام رژیم حمد بن عیسی آل خلیفه پادشاه بحرین برای اقدامات سرکوبگرانه این رژیم است. الشهابی گفت: رژیم بحرین همه مرزهای انسانی، سیاسی و اخلاقی را در هم شکسته و دیگر موردی باقی نمانده که بدان اقدام کند.

وی با تاکید بر این که رژیم بحرین رو به زوال است؛ افroot: قهرمانان، فرهیختگان، زاهدان و اصلاحگران بحرین با یاری خدا و بنا بر وعده حق تعالی پیروز خواهند شد. دیگر کل جنبش آزادگان بحرین باشاره به اقدام رژیم

همایش تحولات جهان اسلام و ضرورت آشنایی ملت ها با مکتب اهل بیت (ع)

کندسردمداران این اسلام تا چند روز اخیر در یک سردرگمی شگرفی فرو رفته بودند. ملاحظه کنید بزرگترین دانشگاه اسلامی در مکتب خالقا دانشگاه الازهر است. اما جامعه الازهر نتوانسته است موضع و جایگاه خود را در برابر این حادث روشن کند. پس کجا اسلام هو الحل است و چگونه اسلامی تواند راه گشا باشد. در رابطه با اینکه اسلام هو الحل و راه گشاست دو قطب امروز برای نظریه پذاری وجود دارد. قطب اول قطب عقلانیت و گرایش به عقلانیت بریده از وحی است. آمده اند با مسائل عقل گرایی آن عقلی که پیوندش با وحی بریده شده است با آن مسائل را بازبینی و واکاوی می کنند و به مردم معرفی می کنند قطب دوم که در سرتاسر جهان نظریه پذاری میکند و می خواهد بر مبنای آن دیدگاه اسلام هو الحل را معرفی نماید قطب ظاهر گرایی است. تمثیل آن در القاعده و فکر طالبانی متبلور می شود وجود دارد. اما روشن است که هیچ کدام یک از این دو قطب نمی تواند پاسخ گوی خلا فکری و اندیشه ای و مبانی معرفتی جهان معاصر باشد امروز در این تحولاتی که در جهان معاصر به وجود آمده است همه شئنه و علاقمنداند که مبانی فکری و عقیدتی خود را مستحکم کنند. شاید بنده با پیش از ۵ و ۶ گروه از برادران اندیشمند و متفکر تونسی و مصری نشسته ام و آنها یک سوال دارند که چگونه بین جمهوریت و اسلامیت می توان جمع کرد. و چگونه اسلامی می تواند اداره زندگی مردم را بکند. برادرانی که برای مستویین نوشتند قانون اساسی در تونس بودند انها تحصیل کرده غرب و فرانسه بودند و از سویی اصلاحهای دینی را هم داشتند اما دارای یک تناقض بین جمهوری و اسلام بودند چرا؟ به جهت اینکه

آنها می دینند که اسلام می گوید از حاکم وقت پیروی کن گرچه ظالم و فاسق و شارب خمر و تو را با تازیانه بزند باید از او اطاعت کنی؟ در آنجا کتاب نقش ائمه در احیا دین علامه عسکری را آوردم و تحلیلی که آن مرد بزرگ نسبت به این روایات بیان فرموده و جعلی است و از کجا برای چه جعل شده آنها را بیان کرد که این روایات مجموع دستگاه بنی امية است که هر گونه که می خواهد بتناند بر مردم حکمفرمایی کند و درخواست تعدادی از این کتابها را کردند. پس اسلام هو الحل اما کدام اسلام؟ اسلامی که بر مبنای عقلانیت بریده از وحی است یا اسلامی که بر ظاهر گرایی متبلور در القاعده و طالبان است نه هیچ کدام نمی تواند پاسخ گوی نیاز بشر امروز باشد. بر همین اساس است که بزرگترین دانشگاهها و مراکز اسلام شناسی در قلمرو فقه و حدیث و تاریخ در برابر این جریانات سکوت اختیار کرده اند. لازم است که فرو رفته است و هیچ موضع مشتی را اظهار نکرده است. آن اسلامی که می تواند راه حل باشد اسلامی است که بر پایه و مبنای مکتب حیات بخش اهل بیت (ع) پایه ریزی شده باشد. از همین جا استفاده می کنم در بعضی از کشورها شاهد خیزش مردم بودیم به خاطر این است که رگه های فهم و درک مکتب اندکاران آن وجود دارد. در کشور های اسلامی برای معرفی نظام جایگزین شعار می دهنده اسلام هو الحل اما سوال این است کدام اسلام حلال این مشکل است. و چگونه اسلام می تواند یک نظامی را جایگزین نظام موجود معرفی نماید؟ این خلا فکری و عطش امروز جوامع بشری وظیفه مارادو چندان می کند. اگر اسلام، اسلامی که به تبیین و تعریف و تعبیر مکتب خلفاست آن بخواهد حل

این وضعیت تفکر و اندیشه می شود. گاه بر مبنای ایده های شخصی تحلیلی از این پدیده ها ارائه کنید گردد. اما آنچه مسلم است این پدیده ای که اخیرا به وقوع پیوسته و کمتر از یک سالی است که تمام معادلات سیاسی اجتماعی علمی و فرهنگی را به هم ریخته است و تحلیلگران روابط بین الملل را دیگر سردر گمی کرده است و جامعه شناسانی که نظریه پژوهان علوم اجتماعی بوده اند را سردر گم کرده این پدیده را پیگوئه می توان تحلیل کرد. تحلیل هایی مختلفی برای این پدیده از سوی تحلیل گرگان و مفسران به صورت متناقض و متضاد ارائه شده است که مامی توانیم این تحلیل هارا به سه قسمت و سه بخش تقسیم کنیم. بخشی از تحلیلها این موارد و پدیده ها را با تاکید بر پارادایم تحلیل گری غربی تقسیم کرده اند و آنها زائیده مسائل مادی همچون مشکلات اقتصادی، ظلمی که بر مردم روا شده است بی عدالتی که بر آنها گذشته است می دانند. می گویند به علت مسائل و مشکلات اقتصادی این پدیده ها را خر داده است. و آن ثوره الجیاع نامیده اند و یا ثوره الیاسین نامیده اند. یا ثوره الكرامه نام گذشته اند. بخش دیگری که این پدیده ها را بر اساس تفکرات

جهات احیا و باز کردن راه حیات اسلامی و طرح نهضت اسلامی که طلیعه آن از سوی علمای ایرانی صورت گرفت از پیش بینی های این عالم آگاه است.

علماء در مقابل دروغ پژوهی ها
ایستادگی کرد

در ابتدا دبیر این همایش حجت الاسلام والمسلمین عبدالمعبد حکیم الهی مدیر روابط بین الملل جامعه المصطفی بود که متن بخشی از سخنرانی وی به شرح ذیل می باشد:

با نگاهی کلی به وضعیت جهان اسلام و آشنازی عسکری (ره) در تحولات جهان اسلام و ضرورت آشنازی ملت های مسلمان با مبنای اهل بیت (ع)، توجه به علم در همه عرصه ها را شد شتاب زده ای به خود گرفته است. چاپ میلیون ها کتاب و تشكیل و تاسیس میلیونها وب سایت و

بهره گیری از فضای مجازی، بارگذاری مقالات زیاد در فضای مجازی، تاسیس و راه اندازی هزاران هزار کانالهای ماهواره ای و فضایی گوش ای از حجم عظیم تبادل اطلاعاتی است که امروزه در سراسر جهان ما شاهد آن می باشیم. هر چه حجم عظیم و گسترده علم و اندیشه افزون می گردد اما دردها و رنجها و آلام بشر کاهش نمی یابد.

حجت الاسلام والمسلمین حسین زاده اضافه کرد: علمای دین در تحولات جهان اسلام نقش اساسی داشتند؛ از جمله آنان علامه عسکری (ره) است که نقش مهمی در تحولات جهان اسلام داشت.

وی بیان اینکه این همایش با هدف گرامیداشت شخصیت علامه عسکری برگزار شده است، ادامه داد: بررسی نقش علماء عسکری (ره) در تحولات جهان اسلام و ضرورت آشنازی ملت های مسلمان با مبنای اهل بیت (ع) و بررسی نقش علمای بزرگ شیعه در گسترش مبنای اهل بیت در جهان اسلام از دیگر اهداف این همایش است.

حجت الاسلام والمسلمین حسین زاده اضافه کرد: علمای دین در تحولات جهان اسلام نقش اساسی داشتند؛ از جمله آنان علامه عسکری (ره) است که نقش مهمی در تحولات جهان اسلام داشت.

وی بیان داشت: علامه با طرح اندیشه های ناب و انتشار آثار فاخر و ارزشمند به تبیین مبانی شیعه در جهان اسلام پژوهش و میراثی ماندگار از خود به جا گذاشت.

دبیر همایش عنوان کرد: علامه عسکری (ره)

آثار فراوانی برای اندیشمندان جهان اسلام به یادگار گذاشت که بسیاری از این آثار روشنگر و تبیین گر تاریخ اسلام و حقایق شیعه بود و بسیاری از اندیشمندان با این آثار به حقانیت شیعه پر بردنند.

حسین زاده گفت: وی نقش مهمی در تحولات کشور مصر و برخی کشورهای عربی داشت و آن چنان که در کشورهای عربی شناخته شده است ولی در ایران شناخته نشده است، البته برگزاری جشنواره علامه عسکری (ره) کمک شایانی به معرفی شخصیت این عالم گرانقدر در میان ایرانیان داشته است.

وی افروع: علامه با تکیه بر قرآن، سنت، تاریخ

و کلام اسلامی توانست حقایق اسلام را روشن

کند و در مقابل شباهت و تحریفات و افسانه های دروغین ایستادگی کند.

دبیر همایش عنوان کرد: در طول زندگی خود

نسبت به تحولات جهان اسلام به ویژه عراق و

کشورهای اسلامی همواره تلاش کرد تا بتواند از

جواب گوی آن همه دردها و نیازها بشر بوده باشد

یا نه بدای تبیین و چرا بیان گردید.

چه حادثه هایی اجتماعی و چه پدیده های سیاسی

روشای گوناگونی به کار برد می شود.

گاه با نقد عملکرد گذشته برای برونو رفت از

تجلیل از استاد خسروشاهی به خاطر مجاهدت‌ها و دفاع از حرمین مکتب اهل بیت(ع)

داشتند و از من خواستند نه به عنوان شعبه ای از حزب در ایران، بلکه یک تشکلی مشابه در حوزه علمیه قم بوجود بیاوریم، البته با توجه به فضای حاکم در ایران و جوی که در حوزه علمیه قم بود بنده از ایشان خواستم که در این عرصه وارد نشوم بویژه سن من هم ایجاب نمی کرد که در کادر اصلی این نهاد باشم ولی به تعهد عمل کردم و آن راز را با کسی در میان نهادم و در این اواخر مختصراً از خاطرات را نوشته ام که آماده چاپ است و بسیاری از برادرانی که امروز اداره امور عراق را به دست دارند مانند آقای جعفری، نوری مالکی، علی دباغ و ... تربیت یافتنگان مکتبی هستند که علامه عسکری یکی از پایه گذاران آن بود.

مساله ای که در اینجامی تواند تاثیر گذار باشد این است که ایشان و همکارانشان در نیم قرن پیش برای این بیداری اسلامی کتاب نوشته اند. کتابهایی که شهید صدر در فلسفه و اقتصاد و اجتماع نوشته اند در واقع کم مارکسیستها و سرمایه داران را شکستند. یعنی در واقع در عالم اندیشه مطالبی را عرضه کردن که مارکسیست‌ها در مقابل آن عاجز ماندند. علل و عوامل گوناگونی در بیداری اسلامی کتونی هست ولی باید پذیرفت ولی باید پذیرفت پایه گذاران اصلی بیداری اسلامی در کشورهای عربی شخصیت‌های چون شهید صدر و علامه عسکری بودند و البته رهبری امام خمینی در به پیروزی رساندن انقلاب اسلامی نقش اساسی دارد.

این ادب از شجاعت فراموش نشدنی برخوردار است یک محقق شجاع که وارد عرصه های پیچیده علمی و فکری و اعتقادی می شود و با شجاعت و قدرت از میدان بیرون می آید. اینها ثمرات ارزشمند تربیت در مکتب اهل بیت ع است اگر انسان خود را آراسته بنماید به ارادته های دینی به آرایه های مکتب اهل بیت ع این ظرفیت ها و توانایی ها را به دست خواهد آورد این است که جهان تشیع در همه عرصه های پیشگام است. امروز در عرصه سیاست و رویارویی با نظام سلطه و دفاع از هویت اسلامی و ملی امت اسلام این ملت ایراند این پیروان مکتب اهل بیت هستند که راه را به روی ملت‌ها گشودند. و یک جبهه قدرتمند اسلامی را از غرب تا شرق شکل دادند هلال اسلامی ثمره رویش تفکر شیعی است در تقابل با نظام سلطه و مزدوران آنها در منطقه. اگر در عرصه تبیین مبانی فقهی و اصولی راه پیدا می کنند مقنترین، غنی ترین، کارآمد ترین کتب علمی را به یادگار می گذارند که نمی توانند دیگران در این عرصه ها در کمترین سطح رقابت با آنها حضور پیدا کنند. و اگر در عرصه های تاریخی حضور پیدا می کنند آثار ارزشمند این عالم بزرگ را می بینیم.

در پایان همایش تحولات جهان اسلام و ضرورت آشنایی ملت‌ها با مکتب اهل بیت(ع)، مراسم تجلیل از خدمات علمی حجت‌الاسلام والملیمین استاد سید‌هادی خسروشاهی به خاطر مجاهدت‌ها و دفاع از حرمین مکتب اهل بیت(ع) با حضور حجت‌الاسلام والملیمین سید‌حسن ابوترابی نماینده مجلس شورای اسلامی، حجت‌الاسلام حسین زاده مدیر عامل موسسه علامه عسکری و حجت‌الاسلام عبدالجید حکیم‌الله معاون روابط بین‌الملل جامعه المصطفی و العالیمه برگزار شد.

استاد خسروشاهی در سخنرانی کوتاه با اشاره به خاطره ای از شهید محمد باقر صدر گفت: حدود نیم قرن پیش نجف مشرف شده بودم خدمت مرحوم شهید محمد باقر صدر و مراجع عظام رسیدم و در درس برخی شرکت کردم، شهید صدر به من گفتند که حتماً با آقای عسکری که در کاظمین است ملاقات کنید و آیت‌الله شیخ محمد مهدی اصفهانی نامه ای نوشته‌دم و مرا معرفی نمودند. به بغداد و کاظمین رفت مرکز کلیه اصول الدین خدمت ایشان رسیدم. بحثهای بسیاری شد. ایشان یک تعهد شرعی از من گرفتند که مطلبی را که مطرح می کنند چه جواب مثبت باشد چه منفی با احادی در میان نگذارم. ایشان شرحی درباره حزب الدعوه الاسلامیه که با همکاری آیت‌الله صدر و آیت‌الله سید مهدی حکیم و چند تن از علمای دیگر بطور مخفی تأسیس شده بود شرحی را بیان

علامه عسکری چند ویژگی را در کنار هم داشت. اولاً یک محقق به معنای واقعی کلمه بود. پشتوانه علمی که ارائه می کرد صدها کتب و مقاله و مستندات علمی است که بر اتقان و استحکام نظریات او می افزاید. در کنار این کار تحقیقی یک نوآور و یک عالم فرزانه‌ای بود که از این‌جا می‌گذرد. اگر بگوییم شخصیتی چون شیخ انصاری مجده فقه و اصول است شخصیتی مثل آیت‌الله علامه عسکری یک مجده دفترمند در این‌جا می‌گرفت. اگر بگوییم شخصیتی چون شیخ انصاری مجده فقه و اصول است شخصیتی مثل آیت‌الله علامه عسکری یک ادب و متنات کامل برخوردار است. وقتی او احادیث نقش عایشه را مورد نقد قرار می دهد از او به عنوان عایشه ام المؤمنین با کمال ادب یاد می کند و در یک بحث کاملاً علمی کار بزرگ را که علمای بزرگ ما در نقد شخصیت ابو‌هریره انجام داده اند او در یک نقد علمی و تحقیقی به کلمات نقل شده از عائشه با عنوان ام المؤمنین انجام می دهد. و آنقدر این نقد مستحکم است که جایی برای پاسخ با آن باقی نمی گذارد و در اینجاست که علامه شهید مرتضی مطهری از او با تجلیل یاد می کند. در کنار

تاریخ اسلام را ورق زندن روایاتی که از عبدالله بن سیا نقل شده به نقد گذاشتند در حوزه دفاع برآمدند اما هیچ هوشمندی در تاریخ اسلام نبود که بتواند با مشاهده سیف بن عمر در کنار نام عبدالله بن سیا به این فرضیه علمی راه یابد و در مورد شخصیت او یک تحلیل دقیق علمی را رائه دهد و ما را نه در موضع دفاع بلکه در موضع تهاجم به یاوه گویانی قرار دهد که تشیع را در این شخصیت جعلی تاریخ تفسیر می کردند. تاریخ اسلام را مورد نقد قرار داد کسانی علیه هجوم می کردند در موضع دفاع قرار داد که به یک بازنگری مجده و نقد مستندات تاریخی خود بپردازند و با کلمات جعلی تاریخی به جنگ واقعیت‌های تاریخی نزولند. وقتی با نقل احادیث از حدود ۱۵۰ صحابی یا شیعه زاییده عبدالله بن سیاست، مسائل دیگری که تاکید می کند تقطیر و پاک کردن بنی اسرائیل تاریخ نوشخته دست ما پر است که شیعه زاییده عبدالله بن سیاست نگاه محققین نهاد و یاد می کنیم.

علماء کاری را انجام داد که در توان کس دیگر نبود

حجت‌الاسلام والملیمین سید محمد حسن ابوترابی فرد نماینده مردم قزوین در مجلس شورای اسلامی سومین سخنران مدرس بود که با اشاره به روایتی از امام صادق(ع) و تعبیر علمای اسلام به مرزداران تشیع با استناد به کتاب معجم الرجال "سخنان خود را این گونه آغاز کرد":
حضرت آیت‌الله العظمی خوبی در جلد ۱۰ معجم الرجال وقتی می خواهد شخصیت عبدالله بن سیا را مورد بحث بگذارند می فرمایند علامه بزرگوار والباحث المحقق تیزهوش و توانند سید مرتضی عسکری در بررسی‌های دور از کمترین تعصب، فارغ از کمترین نگاه غیر علمی کار این شخصیت بزرگ است. بعد از چاپ و تدوین این کتب بسیاری از دانشمندان اهل سنت به استحکام و اتقان آن اعتراف کردند. بعضی از علمای طراز اول سعدی به استحکام ادله آن اذعان نمودند. بسیارند علمایی که در دفاع از حق و مبانی تفکر شیعه قلم زده اند. اما کار این عالم بزرگوار با دیگران قبل مقایسه نیست. لذا شخصیتی مانند آیت‌الله مصباح از این عالم بزرگوار با بیانات بسیار بلندی یاد می کند که مناسب است به بعضی از فرازهای آن اشاره کنم. می فرمایند: او لا شخصیت آیت‌الله مصباح یکی از مصاديق بارز کلام معصوم است. مرزبان تفکر و اندیشه اسلام می گوید: اگر ما بخواهیم برای این علام مصادقی ذکر کنیم آیت‌الله علامه سید مرتضی عسکری یکی از آن اشاره کنم. می فرمایند: او لا شخصیت آیت‌الله مصباح یکی از مصاديق بارز کلام معصوم است. مرزبان تفکر و اندیشه دینی. بعد می فرماید: این محقق بزرگوار اولاً از همه ظرفیت علمی خود استفاده کرد تا با تکیه بر قرآن و سخنان پیامبر و کلمات اهل بیت ع حق را تبیین کند و در یک گام بلندتری به تبیین اصول و مبانی دینی را از نگاه قرآن با یک دقت نظر و مبانی دینی دینی را از نگاه قرآن با یک دقت نظر و مبانی دینی دینی را از نگاه قرآن کریم بنمایاند. در کتاب عقاید اسلام عن القرآن الکریم اصول و مبانی دینی را از نگاه قرآن با یک دقت نظر و مبانی دینی دینی را از نگاه قرآن نمود. همین نگاه می‌باشد استدلالی قوی روشن نیست. بزرگداشت عالم فرمود که مقام معظم رهبری طی یک نامه به این عالم بزرگوار با اشاره به خدمات ارزشمند او در دانشکده اصول الدین بغداد که این این کتب ارزشمند شمره تلاش علمی آن دانشکده بود از این بزرگ و فرزانه جهان اسلام نمود کاری است بعد می گوید در دفاع از تفکر شیعی علمای بزرگ گامهای بلندی را برداشتند اما کاری که آن کار ارزشمند است بزرگ و فرزانه جهان اسلام نمود کاری است بزرگ و فرزانه علمی آن دانشکده بود از این عالم استثنایی. می گوید بسیاری بودند که افتدان یک تجربه مفید را در حوزه علمی قم تکرار کنند اما هرگز این فرضیه در ذهن آنان شکل نگرفت که ایران اسلامی اساس مجده دانشکده اصول الدین را بینان بنهند و خوشبختانه این عالم بزرگوار به این چرا این سبب به سمت راست یا چپ یا بالا حرکت نکرد بزمین و پایین فرود آمد. این سوال در ذهن یک اندیشه‌مند تجسم یافت و توانست یک قاعده علمی بزرگ را کشف کند. می گوید بسیاری

گردیده شخصیت علامه سید مرتضی عسکری یک شخصیت متفاوت و متمایزی در میان علمای اسلام و پاسداران از حوزه تفکر و اندیشه دینی باشد.

علامه شیخ محمد مهدی اصفهانی وقتی به تحلیل شخصیت این عالم فرزانه می پردازند اظهار می دارد اولاً گرامیداشت و بزرگداشت عالمه سید مرتضی عسکری بزرگداشت یک شخص نیست استدلالی قوی روشن نیست. همین نگاه می‌باشد بزرگداشت مبنی تزلزل عالم و تحقیق و عالم است بعد می گوید در دفاع از تفکر شیعی علمای بزرگ گامهای بلندی را برداشتند اما کاری که آن کار ارزشمند است بزرگ و فرزانه جهان اسلام نمود کاری است بزرگ و فرزانه علمی آن دانشکده بود از این عالم استثنایی. می گوید بسیاری بودند که افتدان یک تجربه مفید را در حوزه علمی قم تکرار کنند اما هرگز این فرضیه در ذهن آنان شکل نگرفت که ایران اسلامی اساس مجده دانشکده اصول الدین را بینان بنهند و خوشبختانه این عالم بزرگوار به این چرا این سبب به سمت راست یا چپ یا بالا حرکت نکرد بزمین و پایین فرود آمد. این سوال در ذهن یک اندیشه‌مند تجسم یافت و توانست یک قاعده علمی بزرگ را کشف کند. می گوید بسیاری

امام علی(ع)، منشأ پیدایش سیر معنوی

گفتاری از علامه طباطبائی

صادر شده و رویه‌هایی اخذ می‌شد که سابقه‌ای در میان دستورات شرع اسلام نداشت.

کم کم این عقیده مسلم گردید که طریقه معرفت نفس در عین اینکه راهی است برای معرفت حق - عز اسمه - و نیل به کمال معنوی، و به خودی خود، پسندیده خدا و رسول، مع ذلك بیان این راه از شرع مقدس اسلام رسیده است! در دنیا این عقیده، هر یک از مشایخ طریقت، برای تربیت و تکمیل مریدان خود، دستوراتی تهیه کرده و به مورد اجرا گذاشتند و انسعبایانی هم در سلسه‌ها پیدا شد.

در نتیجه همین عقیده و عمل، روز به روز طریقت از شریعت فاصله گرفت تا آنچه که طریقت و شریعت، درست در دو نقطه متقابل استقرار یافتد و نغمه سقوط تکالیف از بعضی افراد باند شد و عبادتهای پاک دینی به شاهدیازی و حلقه‌های نی و دف و ترانه‌های مهیج و رقص و وجد تبدیل گردید و طبعاً جمعی از سلاطین و اولیای دولت و توانگران و اهل نعمت که فطرتاً به معنویات علاقه‌مند بودند و از طرف دیگر نمی‌توانستند از لذاید مادی دل بکنند، سرسپرده این طوایف شده، هرگونه احترام و مساعدت ممکن را نسبت به مشایخ قوم بدل نشده، در بررسی دیگری به کنگاوری پردازیم و آن این است که جمع عددود پیشوان این طوایف، از اکثریت تسنن زندگانی که خلفای مورد علاقه را رکرده، به دامن پیشوای اول شیعه بچسبند، یا مثلاً به امام ششم یا هشتم انتساب جویند.

پس بهترین است که معرض اصل انتساب

نشده، در بررسی اساس نظریه سابق استوار بود و سیرت این است که همین معنی گواهی می‌داد، مداخله و تصرفات آنها را در احکام و قوانین اسلامی، توجیه نموده، به محل‌های صحیحی حمل می‌کردند. همچنین گاهی انصاف داده، به بحث‌های آزاد می‌پرداختند و به معنویات اسلام نیز متقل

می‌شدند.

سرایت این سلیقه به شیعه

اجمالی که مربوط به آغاز پیدایش و سرانجام طریقه عرفان گفته شد، برای کسی که محققانه و با کمال بی‌طرفی به کتب و رسائلی که در سیر و سلوک تألیف یافته و همچنین تراجم و تذکره‌هایی مانند تذکره شیخ عطار و نفحات و رشحات و طبقات الاخیار و طرائق و نظایر آنها که مضمون جهات تاریخی طریقت و رجال طریقت است، مراجعت نماید، درنهایت روشنی است. سخن ما اگرچه در سیری بود که طریقت عرفان در میان اکثریت اهل سنت نموده بود و جهات نقص و فسادی را توصیف می‌کردیم که قوم گرفتار آن شده بودند، ولی نمی‌توان انکار کرد که اقلیت شیعه نیز به همین درد مبتلا شده است و اتحاد محظی، با تاثیر قهری و جری خود، همین فساد را به داخل جمعیت اهل طریقت از شیعه نیز انعکاس داده است. و همان طور که روش عمومی اجتماعی اکثریت که از سیرت جاریه زمان رسول اکرم(ص) منحرف شده بودند، شیعه را تحت الشاعع قرار داد و نگذاشت سیرت نبی اکرم(ص) را پس از استقلال، در میان جمیعت متشکل خود اجرا و عملی سازد، همچنین سلیقه‌های علمی که شیعه از ائمه اهل بیت علیهم السلام اخذ بود، با آن همه صافی و روانی، در کمترین زمان تحت تاثیر سلیقه‌های علمی جماعت قرار داده شد و رنگ‌های نامطبوعی از آنها گرفت. همچنین طریقه عرفان نیز به رنگ طریقت جماعت در آمد و تقریباً به همان سرنوشت که توصیف کردیم، دچار شدند...

فسادها و اختلالات در روش و اعمال طایفه‌ای که از یک مشرب و مسلک عمومی کلی منشعب شده‌اند، دلالت بر فساد و بطلان اصول اولی آن طایفه ندارد و به همین سبب، بحث و کنگاوری از چگونگی اصول اولی آنها را باید در روش و اعمال فرعی آنها انجام داد، بلکه باید به سراغ ماد اولی اصول آنها رفت. ازین رو در تشخیص رابطه شریعت و طریقت و لزوم و عدم لزوم موافقت میان آنها، از نظریه‌های خصوصی سلسله‌های مختلف عرفان چشم پوشی نمود، به نظر کلی خود اسلام که سرچشمه خدا شناسی می‌باشد (به هر معنی که فرض شود) مراجعه می‌نماییم.

به پیشرفت خود ادامه داده است. در همه این مدت، اعتقاد اکثریت قریب به اتفاق اهل سنت، در حق سه خلیفه اولی، بیشتر از اعتقادی بود که به خلیفه چهارم و پیشوای اول شیعه داشتند؛ اعتقاداً آنها را افضل می‌دانستند و عملاً نیز اخلاص و ارادت بیشتری به آنها داشتند.

در همه این مدت، مقام خلافت و کارگردان جامعه، اعتقاد خوشی در حق اهل بیت علیهم السلام نداشتند و آنچه فشار و شکنجه بود، نسبت به دوستداران و منتسبان آنها روا می‌دیدند و دوستی اهل بیت، گاهی ناپوشوندی به شمار می‌رفت. اگر مقصود این طوایف از انتساب به آن حضرت، مجرد ترویج طریقه آنها و جلب قلوب اولیای امور و عame مردم بود، هیچ دلیلی نداشت که خلفای مورد علاقه مردم بود، و نفع خود آنها را می‌نمود و اینها را رکرده، به دامن پیشوای اول شیعه بچسبند، یا مثلاً به امام ششم یا هشتم انتساب جویند.

پس بهترین است که معرض اصل انتساب نشده، در بررسی دیگری به کنگاوری پردازیم و آن این طور این است که جمع عددود پیشوان این طوایف، از اکثریت تسنن زندگانی که خلفای مادر و تصریفات آنها را در احکام و قوانین اسلامی، توجیه نموده، به محل‌های صحیحی حمل می‌کردند. همچنین گاهی انصاف داده، به بحث‌های آزاد می‌پرداختند و به معنویات اسلام نیز متقل

می‌شدند. اول اهالی انتساب پیدا کردند و از نورانیت امام اول الهام یافتند، چون هرگز باور نمی‌کردند و حتی به ذهن شان نیز خطرور نمی‌کرد که پیشوای معنویت که خود یکی از خلفای اربعه و جانشین گذشتگان خود می‌باشد، در معارف اعتقدای و عملی اسلام نظری ماورای نظر دیگران داشته باشد، همان موجودی اعتقاد و عمل تسنن را زمینه قرار داده، با همان مواد اعتقادی و عملی که در دست داشتند، شروع به کار نمودند و با همان زاد و راحله عمومی، راه سیر و سلوک را در پیش گرفتند.

این رویه از دو جهت در نتایج سیر و سلوک و

محصول مجاهدات معنوی آنان نقایصی را به وجود آورد؛ اولاً نفعه‌های تاریکی که در متن معارف اعتقدای و عملی داشتند و عمل تسنن را زمینه قرار داده، با سلسله حقوقی پاک برای آنها مکشوف شده، خودنامایی کند و در نتیجه محصول کارشان به صورت اعتصابی نهادند و با اینکه در همان اوپل گرفتند، این عده در خط سیر و سلوک افتادند و با اینکه در مردان مدد و در مواد مناسب، از حق و حقیقت گوشه‌هایی می‌زدند، تریبیت یافتنگان این مکتب بودند و در حال تقید و تست زندگی می‌کردند، در میان مردم بودند و در موارد مناسب، با آخرین نیروی خود، علیه شیعه به مبارزه پرداختند و هر جا فردی از شیعه را سراغ می‌گرفتند، حتی کسانی را که به تشیع متهم می‌شدند، از میان می‌بردند و هر رگ و ریشه‌ای که داشتند، می‌حمل کردند، در پس از شهادت پیشوای نحسین شیعه، دوران سلطنت اموی با قیافه هولناک و مستبدانه خود، شروع شد و معاویه و عمالش و پس از آن سایر پادشاهان اموی، با هجری و میثم کوفی و غیر آنها پورور شاد و

البته نمی‌توان گفت که اینان با روش معنوی که داشتند و ذخیر معارف علومی که حمل کردند، در

جامعه اسلامی هیچ گونه تأثیری نداشتند.

پس از شهادت پیشوای نحسین شیعه، دوران

سلطنت اموی با قیافه هولناک و مستبدانه خود، شروع

شد و معاویه و عمالش و پس از آن سایر پادشاهان

اموی، با آخرین نیروی خود، علیه شیعه به مبارزه

پرداختند و هر جا فردی از شیعه را سراغ

می‌گرفتند، حتی کسانی را که به تشیع متهم می‌شدند، از

میان می‌بردند و هر رگ و ریشه‌ای که داشتند، می‌حمل کردند و روزبه روز کار و خیم تر و فشار شدیدتر می‌شد.

با این همه در این مدت، پیشوای دوم و سوم و

چهارم شیعه در زندگ کرد و زندگ نگه داشتند حق،

فشار از قبیل قتل و حبس و شکنجه و تبعید را متحمل

می‌شدند، ولی بالآخره از مقاومت دست برداشته، پس

از دو سه قرن، در تمام بلاد اسلامی ریشه دوایند و

وسعی پیدا کرد، روح حق توسعه می‌یافت.

بهترین گواه بر این مطلب، این است که

بالاصله پس از این دوره، در زمان پیشوای پنجم و

ششم شیعه که سلطنت اموی ضعیف شده و رو به

انهدام نهاد و هنوز سلطنت عباسی نصیح نگرفته بود،

هر سلسه های فرعی را شیعه را فشار

دیگری است، به استثنای یک طایفه، سلسه

کردند، رجال و علماء و محدثان، مانند سیل خروشان

به سوی این دو پیشوای بزرگوار سرازیر شدند و به

اخذ علوم معارف اسلامی پرداختند. این جمعیت

میان این طوایف شیعه پیدا کرد، اصل نسبت و

استناد را انکار نمی‌کنیم یا حمل بر دکان داری نمایم؛

زیرا اولاً سایر فساد و شیوه آن در میان طایفه ای

از طوایف مذهبی، دلیل بطلان اصل انتساب آنها

نیست و اگر بنا شود که شیوه فساد در میان

طایفه‌ای، دلیل بطلان اصول اولی آنان باشد، باید

خط بطلان به دور همه مذاهب و ادیان کشید و همه

طبقات گوناگون مذهبی را محکوم به بطلان نمود و

حمل به دکان داری و عوام فربی کرد!

ثانیاً پیدایش اولی این سلسله هادر میان اکثریت

سنی شروع شده و قرن‌های متولی در میان محیط

[در نتیجه] وضع اکثریت قریب به اتفاق مسلمانان، معارف اعتقدای و عملی اسلام روز به روز به سقوط می‌رفت و طرق درک و پیشرفت این حقایق، یعنی طریق بحث ازاد و طریق سیر معنوی، رهسپار اسas دین از جانب مقام خلافت، هیچ گونه مصونیت ندارد و نمی‌شود زمان احکام و قوانین روزهای نحسین به مخالفت با رویه اکثریت قد علم کرده بودند، چون نیروی کافی درهم شکستن وضع موجود نداشتند و اعاده وضع عمومی زمان رسوی اکرم(ص) برایشان ممکن به نظر نمی‌رسید، ناگزیر از مقاومت کلی و مثبت دست برداشته، از راه دیگر دست به کار شدند و آن اینکه کوشیدند تا می‌توانند معارف اعتقدای و عملی اسلام را حفظ و ضبط نمایند و راههای مشروع آن را که همان راه بحث آزاد و سیر معنوی باشد، زندگ نگه دارند.

شیعیان طبق وصیتی که به موجب آن، رسول ایشان تمجید می‌کرد و اجتهاد آنها را حافظ و مiben می‌نمود، از هرگونه اعتراض به خلفای آغازین خودداری می‌نمودند و با اینکه خلافت آنها به طور آشکار روی اساس نظریه سابق استوار بود و سیرت آشکار را از همان ایام بگذرانند و با نهادن و بانهایت ترس و لرزی که داشتند، از هر راه ممکن به تحصیل و ضبط معارف دینی پرداختند. امام اول شیعه در بیست و پنج سال دوران گوشه گیری و پنج سال زمان خلافت پر محنث خود، با لهجه جذاب و بلاغت خارق العاده اش که با تصدیق دوست و دشمن، غیر قابل معارضه و بی‌رقب بود، به نشر معارف و احکام اسلام پرداخت و درهای بهترین بحثها را به روی مقدم باز نمود و عده‌ای از مردان خدا را از صحابه و تابعین، مانند سلمان و کمیل نخعی و اویس قرنی و رشید هجری و میثم کوفی و غیر آنها پورور شاد و

البته نمی‌توان گفت که اینان با روش معنوی که داشتند، در حمل کردند، در این ایام اولیه می‌گردند و هر گونه تأثیری نداشتند.

پس از شهادت پیشوای نحسین شیعه، دوران سلطنت اموی با قیافه هولناک و مستبدانه خود، شروع شد و معاویه و عمالش و پس از آن سایر پادشاهان اموی، با آخرین نیروی خود، علیه شیعه به مبارزه پرداختند و هر جا فردی از شیعه را سراغ می‌گرفتند، حتی کسانی را که به تشیع متهم می‌شدند، از میان می‌بردند و هر رگ و ریشه‌ای که داشتند، می‌حمل کردند و روزبه روز کار و خیم تر و فشار شدیدتر می‌شد.

با این همه در این مدت، پیشوای دوم و سوم و

چهارم شیعه در زندگ کرد و زندگ نگه داشتند حق،

فرو گذار نمی‌کردند و در چنین محیطی که پر از

شدت و محنث بود، در زیر سایبان شمشیر و تازیانه و زنجیر، کار می‌کردند و حقیقت تشیع روز به روز

و سعی پیدا کرد، روح حق توسعه می‌یافت.

بهترین گواه بر این مطلب، این است که

سرش شیعه که سلطنت اموی ضعیف شده و رو به

انهدام نهاد و هنوز سلطنت عباسی نصیح نگرفته بود،

در زمان سیار کمی، دستی که گلوبی شیعه را فشار

می‌داد، قادری سیست شد و شیعیان راه نفسی پیدا

کردند، رجال و علماء و محدثان، مانند سیل خروشان

به سوی این دو پیشوای بزرگوار سرازیر شدند و به

اخذ علوم معارف اسلامی پرداختند. این جمعیت

عظیم، غیرشیعی نبودند که اول به دست امام، شیعه

شده باشند و بعد از آن به تعیین علوم و معارف

پردازند، بلکه شیعیانی بودند که در پس پرداختند و تازیانه و زنجیر، کار می‌کردند و با کوچکترین فرستی،

پرده را کنار زده و بیرون آمدند.

البته این روح توسعه یافته، در کالبد اکثریت

جامعه، خالی از نفوذ نبود و در آینه افهام آنها حق و

حقیقت را کم و بیش جلوه می‌داد و نیازمندی فطرت

انسانی را به دین فطری و بحث آزاد و احتیاج انسان

متدين با ذوق و محبت را به سیر معنوی، به گوش

هوش همگانی می‌رسانید. از سوی دیگر اوضاع

یادی از آیت الله حکیم جهانگیرخان قشقایی

مصلح اجتماعی حوزه‌های علمیه

مطلوب ساختاً در صدر اسلام توسط پیامبر اکرم و قرآن کریم گفته شده بود.

ملکم همچنین در نامه‌ای به آخوندزاده می‌نویسد: تو به دین کاری نداشته باش و گرنه به مقصودت نمی‌رسی. چرا به دین ایشان می‌چسی. تو دین ایشان را کنار بگذار و درباره بطبلان آن حرفی نزن.

در واقع جریان شبه روشنفکری در این دوره با مکر و حیله در قالب اندیشه ورزی و عقل گرایی به تحریف دین پرداخته و در لباس مصلحی دلسوز در جبهه‌ای گسترشده به تهاجم علیه اعتقادات اسلامی می‌پردازد. در واقع حکیم قشقایی از یک سو با جریان حاکمان وطن فروشی روبه رو است که در دین ندارند و به دنبال تشقی امیال خود ولو به قیمت استعمار ایران و نابودی اسلام هستند و اساساً ساختار سیاسی ناکارآمدی را حاکم بر مسلمین می‌بینند و از سوی دیگر خطر هجوم منافقانه شبه روشنفکرانی را که کمر همت به هدم و نابودی دین بسته اند حس و لمس می‌کند.

وی در قالب مصلحی واقعی با دوشیوه، مبارزه ای فراگیر را در برابر این دو جبهه در پیش می‌گیرد و به عنوان یکی از فرماندهان جبهه اسلام به پاسداری از دین می‌پردازد. در نخستین محور می‌توان به نقش بارز مرحوم جهانگیرخان قشقایی در امر تربیت شاگردانی اشاره کرد که هر یک به نویه از جمله این عناصر می‌توان به میرزا ملکم خان اشاره کرد. ملکم به تبعیت از پدرش برای دین منشأ اجتماعی و نه الهی قائل است؛ و دین را تنها به عنوان یکی از عوامل ساخته دست بشر برای رفع نیازهای اجتماعی می‌داند. بازتاب این طرز تفکر رامی‌توان در کتبی نظری شب‌های استانبول مشاهده کرد. حامد الگار درباره دیگر روشنفکرnamی این دوره یعنی آخوندزاده می‌نویسد:

این دوره‌های سه گانه رامی‌توان دوران رشد و گسترش چشمگیر جریان شبه روشنفکری معارض با دین در جامعه دانست. نگاهی کوتاه به ادبیات روشنفکری بیمار آن دوره به خوبی مؤیداتی را بر این اعداء آشکار می‌کند.

از جمله این شاگردان می‌توان به جناب میرزا محمد باقر اصطهبانی، استاد مرحوم آقا شیخ محمد اصفهانی اشاره کرد که در واقعیت مشرفیت به شهادت می‌رسد.

در عین حال حکیم آقامیرزا محمد طاهر تنکابنی نیز از دیگر شاگردان جناب جهانگیرخان قشقایی محسوب می‌شود که علاوه بر پذیرش نمایندگی علمای تهران در دو دوره مجلس شورای ملی به واسطه مبارزات چشمگیرش ۱۸ سال از عمر خود را در تبعید و زندان سپری کرد. شهید سید حسن مدرس نیز که آوازه مخالفت با استبداد و ظلم سنتی از برای همگان آشناست، از شاگردان جناب قشقایی به شمار می‌رود. این در حالی است که منش سیاسی مرحوم آیت الله بروجردی در برابر حکومت پهلوی نیز جلوه‌ای از این حوزه تدریس به شمار می‌رود و در عین حال می‌توان ترتیب بزرگانی چون مرحوم آیت الله شاه آبادی و امام راحل (ره) را نیز در این راستا ارزیابی کرد.

در واقع یک جلوه از حرکت مصلحانه حکیم قشقایی مربوط به تربیت شاگردانی است که هر یک به تهابی در برابر اوضاع و احوال نابسامان اجتماعی، سیاسی و فرهنگی جامعه ایران قد علم کردند و به عنوان مصلحانی بزرگ به اصلاح انحرافات و رفع و دفع شباهت پرداختند و در عین حال به مرور، ربانی نظری فقه سیاسی شیعه را که تا آن زمان حتی در کتاب‌ها نیز با مشکل یافت می‌شد در عرصه عمل پیاده و طرح حکومت اسلامی را پایه ریزی کردند.

دومین حرکت اصلاح گرانه مرحوم جهانگیرخان قشقایی متوجه حوزه نظری است. بی مناسبت نیست به عنوان درآمد این بحث موضع حوزه‌های علمی آن دوران را در برابر جریان خردورزی، حکمت و فلسفه موردن توجه قرار دهیم اگر پذیریم در حوزه اصفهان و مکتب تهران آن روز تها افاد سیاست محدودی به تحصیل و تدریس فلسفه، حکمت و اساساً علوم عقلی مشغول بودند، در می‌یابیم که جریان خردورزی در آن زمان با چالشی جدی رو به رو بود.

در سال ۱۳۰۹ به رهبری میرزا شیرازی شرایطی را فراهم می‌سازد تا انقلاب مشروطه به عنوان یکی از تحولات بسیار مهم جامعه ایران رقم بخورد.

در واقع دوران پیش از شروع به تحصیل و تدریس جناب حکیم قشقایی رامی‌توان مصادف با تهاجم‌های گسترشده به تمامی ارضی و ارکان فرهنگی و دینی مردم دانست. دوره دوم زندگی آن بزرگوار با واکناری امتیازات گوناگون استعماری همراه است و دوره سوم زندگی آن جناب را می‌توان هم‌زمان با تغییرات عمیق و خیزش‌های دینی مصادف دانست.

نکته بسیار مهم آن است که در کنار این تحولات سیاسی و اجتماعی سریع که به تغییر زیرساخت‌های اجتماعی و سیاسی جامعه ایران در آن دوره انجامید (و بسط و شرح آن در حوصله این متن نمی‌گنجد) تحولات فرهنگی جدیدی نیز نمودار شد.

این دوره‌های سه گانه رامی‌توان دوران رشد و گسترش چشمگیر جریان شبه روشنفکری معارض با دین در جامعه دانست. نگاهی کوتاه به ادبیات روشنفکری بیمار آن دوره به خوبی مؤیداتی را بر این اعداء آشکار می‌کند.

از جمله این عناصر می‌توان به میرزا ملکم خان اشاره کرد. ملکم به تبعیت از پدرش برای دین منشأ اجتماعی و نه الهی قائل است؛ و دین را تنها به عنوان یکی از عوامل ساخته دست بشر برای رفع نیازهای اجتماعی می‌داند. بازتاب این طرز تفکر رامی‌توان در کتبی نظری شب‌های استانبول مشاهده کرد. حامد الگار درباره دیگر روشنفکرnamی این دوره یعنی آخوندزاده می‌نویسد:

به نظر آخوندزاده موهوم پرستی و خرافات با مذهب یکسان و پیوسته است و خط مشی زندگی او با خصوصت به دین اسلام آشکارتر و روشن تر از آنچه ملکم بدان تظاهر می‌کرد، است.

جریان شبه روشنفکری به شدت غرب زده این دوره با سه حریه (۱) تحقیر مردم ایران و مسلمانان در کنار تمجید و تقدیس غرب و غربیان. (۲) طرح شعار عقلگرایی، قانون، منطق، آزادی و اندیشه و در نهایت تحریف دین و ارائه با حریه اخیر می‌نویسد: «س نقشه ترقی ایران را در لباسی از مذهب پوشاندیم تا مقبول همگان افتند». و همچنین می‌گوید: بهتران است که منظور و مقصود خود را به عنوان سخن و کلام غیر دینی مطرح نکنیم و مدعی شویم که این کلام غافل از اعراض به قرارداد ننگین رژیم

جلیل‌القدر بیندازیم.

دوران کودکی و جوانی مرحوم قشقایی مصادف با بحران‌های سیاسی و فرهنگی قابل تأملی است که هر یک به تهایی تا مدت‌ها جامعه ایران را تحت تأثیر شگرف و جدی خود قرار داده اند. در تهاجم‌های گسترشده به این دست رفتن بخش‌های مهمن از سرزمین ایران شد یاد کرد. عاقب این واقعه نه تنها ساختار اجتماعی جامعه آن روز ایران را به شدت متاثر کرد بلکه پیامدهایی سیاسی نیز در پی داشت که مهم ترین آن بروز چالش و طرح سوالاتی در زمینه کارآمدی سلطنت بود.

طی سال‌های ۱۲۵۳ تا ۱۲۶۳ دو فنته بزرگ فرهنگی ایران را مورد هجوم قرار می‌دهد. از سوی دین فتنه باطنی آقاخان و از سوی دیگر فتنه محمدعلی با ب خصوصاً مورد اخیر هنگارهای دینی و فرنگی‌جگه جامعه را تا ده سال به صورت جدی تهدید کرد. این در حالی است که در اوایل دوره نوجوانی این حکیم فرزانه با قتل مصلح بزرگ اجتماعی ایران یعنی امیرکبیر رو به رو می‌شویم.

اگر پذیریم مقطع زمانی ورود مرحوم میرزا قشقایی به حوزه علم اموزی و حکمت اندوزی سال ۱۲۸۲ هـ. ق است، در خواهیم یافت که در طی این دوران که بخش قابل توجهی از آن در پایخت و در متن تحولات سیاسی می‌گذرد، حکیم با دوره ای رو به رو است که می‌توان آن را دوره اعطای امتیازات متعدد به بیگانگان و در واقع فروش ایران جهت اموری چون سفرهای ناصرالدین شاه به فرنگ دانست.

و اگذاری امتیازاتی نظری شیلات به لیانازوف

روسی و امتیاز ننگین رویتر مثال‌های ملموس برای درک این دوران تاریخی به شمار می‌رond. این در حالی است که پس از این دوره ۱۰ ساله روند اعطای امتیازات حالتی شتابنده به خود می‌گیرد و گستره این اوضاع که شود، در عین حال به دنبال وسیع تری را شامل می‌شود. در عین حال به دنبال این اوضاع که کارکردها و ساختارهای اقتصادی، سیاسی و دینی جامعه آن را دوره اعطای امتیازات متعدد به بیگانگان و در واقع فروش ایران سازد شاهد دوره ای جدید هستیم که می‌توان از آن به دوره اعترافات و قیام‌های مردمی به رهبری علماء تعبیر کرد. قیام مردم علیه امتیاز رویتر به رهبری حضرات ایات اعظم حاج سید صالح علیه از مذکور قرار داده است، اشاره کرد.

در واقع نقطه تحول اساسی جناب خان را می‌توان مربوط به زمانی دانست که در نهایت تواضع و اشتیاق پذیرای نصیحت پیری روشن ضمیر (به نقل معروف همای شیرازی) می‌شود و با رها کردن تارو و موسیقی به اقیانوس معارف دینی می‌پوندد.

نگاهی اجمالی به اوضاع و احوال اجتماعی دوران حیات این حکیم فرزانه نشان از اوضاع اجتماعی، سیاسی و فرهنگی متزلزلی دارد که هم از حیث ساختاری و هم از ناسامانی های عدیده ای رو به رو است.

مرحوم حکیم جهانگیرخان قشقایی در دوره شش پادشاه سلسله قاجاریه، یکی از پیر فراز و نشیب ترین دوره‌های تاریخی ایران را درک می‌کند و طی این دوران اجتماعی که از ساختارهای بسیار شکننده مختص دوره‌های گذار و عدم ثبت برخوردار است، در قالب مصلحی دلسوز از یکسو با گسترش خردورزی، تفکر و نوآوری در حوزه اندیشه دینی، امر اصلاح اجتماعی را پی می‌گیرد و از سوی دیگر با تربیت شاگردانی بر جسته که بسیاری از آنان به عنوان مصلحان بزرگ اجتماعی در حوزه نظر و عمل شهرت فراوانی دارند بنای اصلاح ناسامانی های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی دوره خوش و دوره های بعدی را پایه گذاری می‌کند. برای روش نگاهی شدن هرچه بیشتر این امر ضروری است نیم نگاهی به اوضاع و احوال ساختارهای آن روز جامعه ایران نزدیکه است، اما بوده اند پیروان یا داعیه دارانی که از طول حیات پربرک این حکیم نام آور و فقیه

یک دهان خواهم به پنهانی فلک تابگویم وصف آن رشک ملک

یک زمان بگذارای همراه ملال تابگویم شرح حالی زان جمال

من کجا در وصف آرم حال او هر دو عالم چیست؟ عکس حال او

تا که من از خال خوش دم زنم

نطق می‌خواهد که بشکافد تنم

کنکاشی اجمالی در سیره عالمان جلیل القادر و عارفان و حکیمان بزرگ مسلمان، پژوهندگان را با

این نکته دقیق مواجه می‌سازد که به غیر از مجاهدت علمی، تلاش چشمگیر و جدیت واف در امر تحصیل بزرگان به سر منزل اطائف حکمی، دقاقيق فقهی و معارف الهی نقشی اساسی داشته است. بسیاری از فرزانگان اهتمام به تهجد، عبادت و انس باقر آن را که از سری توفیقات خود بشرطه اند. در واقع اهتمام به این امور حکمایی فرزانه و فیلسوفانی عالی مقام چونان جناب صدر المتألهین شیرازی و میرداماد، فقهاء و اصولیین بر جسته ای نظیر مرحوم مخون مرحوم میرزا

جواد ملکی تبریزی و امام خمینی (ره) و مفسرین

گرانقدری مانند عالم طباطبائی را به قله های علم رهنمون کرده است. با این حال عامل معنوی دیگری که سربوشت بسیاری از عارفان، حکیمان و عالمان

را رقم زده و آنان را به سرچشم معارف دینی وصل کرده، پذیرش امر به معروف و نهی از منکر است.

بزرگانی چون فضیل عیاض و ابراهیم ادهم مرهون این امر هستند و در عین حال سلسله عارفان جلیل

القدری که به مرحوم عارف کامل جمال العارفین حضرت آیت الله سید علی شوشتاری (قدره) می‌رسند، نیز همگی و امداد این امر هستند.

در این بین می‌توان به عارف واحد، فقیه گرانقدر و حکیم نام آور حجت الحق حضرت آیت الله جهانگیرخان قشقایی نظری شیلات به قلم

که جیات علمی و معنوی خود را هنین راهی را همین پذیرش فریضه گرانقدر امر به معروف و نهی از منکر قرار داده است، اشاره کرد.

در واقع نقطه تحول اساسی جناب خان را می‌توان مربوط به زمانی دانست که در نهایت تواضع و اشتیاق پذیرای نصیحت پیری روشن ضمیر (به نقل

معروف همای شیرازی) می‌شود و با رها کردن تارو و موسیقی به اقیانوس معارف دینی می‌پوندد.

کتاب حاکمان شیعه در بستر تاریخ منتشر شد

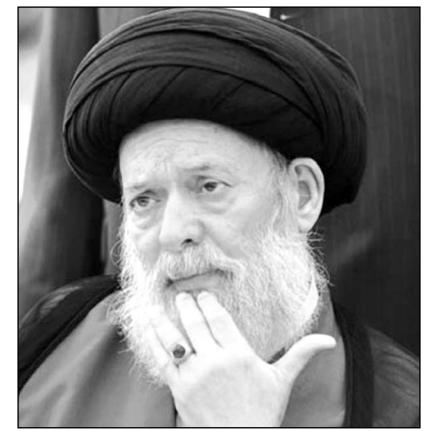
پیروی آن امامان معصوم که روزگارانی زمام حکمرانی را هر چند در محدوده‌ای اندک به دست آورده‌اند. امید که نظام اسلامی که در کشور ما پا گرفته و ریشه در معارف ناب اسلامی و شیعی دارد، بتواند برترین جایگزین بعد از آن پیشوایان معمصول و مرضی آن بزرگواران باشد و طبیعت تابناکی برای دمیدن صبح دولت قائم آل محمد صلی الله علیه و آله باشد.

رشته نوشه های این کتاب، مجموع چند اثر مستقل است که موضوع آن ها گزارش واقعیت های تاریخی حکومت زمامداران شیعه بوده است که اکنون در مجموعه ای منسجم و با عنوان حاکمان شیعه ارائه شده است. آیا امامان معصوم علیهم السلام رسیده است؟ آیا تاریخ، روزی را به یاد دارد که شیوه و اندیشه و عقیده شیعی حکمران باشد؟ در صورتی که چنین بوده، آیا آن ها توائسته اند این بار مسؤولیت را به سلامت به سر منزل برسانند یا در طول راه لغزیده و از جاده حق بپرون افتدانه اند؟

پس از دوران حکومت امیر مؤمنان علیه السلام و فرزندش، امام حسن مجتبی علیه السلام مدفونان قدس، آل بویه (حامیان فرنگی تشیع)، سربداران، صفویان (نماد اقتدار ایران) و تیپو سلطان (سفر رهایی) می‌شود.

تقریب

گزارشی از مراسم اولین سالگرد ارتحال علامه فضل الله در بیروت

بسم الله الرحمن الرحيم
الذين يبلغون رسالات الله يخشونه ولا يخشون أحدا إلا الله وكفى بالله حسبياً

مراسم اولین سالگرد ارتحال علامه سید محمد حسین فضل الله، در تیرماه ۱۳۹۰ در پایتخت لبنان، بیرون، مسجد و موسسه خیریه الرحمان برگزار شد. بنابراین به دعوت ستاد برگزاری سالگرد علامه فضل الله حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای موسوی، قائم مقام مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و جناب آقای دکتر تبرانی معاون بین الملل و دبیر هیئت علمی مجمع تقریب نیز که به نمایندگی از آیت الله تسخیری دبیر کل مجمع برای ارائه بیانیه مجمع و ایراد سخنرانی بدین مناسبت حضور یافته بود، در سخنانی تصریح نمود: مردم علم و جهاد و سید منبر و محرب و پیشگام بیداری و تقریب، معلم فقه و تفسیر و فتح کننده افق های معرفت و گفتگو، در راستای محبت رسول خدا و اهل

شدن آرزوی ایمانی او در زمینه بیداری اسلامی هستیم.

وى افزود: در اولین سالگرد رحلت ایشان، این شخصیت بزرگوار را گرامی می داریم و تأکید می کنیم یاد او از ذہنمان و از آسمان فکر و فقاهت و انقلاب پاک نخواهد شد. علامه

فضل الله زندگی خود را با اخلاص در این مراسم آقای نبیه بربی، رئیس مجلس

لبنان، چند تن از وزراء، برخی از نخست وزیران سابق، شماری از نمایندگان مجلس و فرماندهان نظامی، علمای طوایف مختلف و مقامات، اندیشمندان، شخصیت های سیاسی، دینی و اجتماعی از دیگر کشورهای اسلامی حضور داشتند.

حجت الاسلام سید علی فضل الله خطیب

جمعه بیروت و فرزند این مرتع تقليد فقید در ابتدای

این مراسم بیان داشت: ایشان پدر همه ما بود. او از بین ما رفت در حالی که توشه ای علمی، میراثی معنوی تمام ناشدینی، موجی از عاطفه و مهربانی برای ما بر جای گذاشته است. علی رغم رحلت علامه فضل

الله، محضور اورادرین خودمان احساس می کند.

ایشان یک روش فکری را پایه ریزی کرد و دائمآ می گفت که همه با هم باید فکر کنیم که چگونه مقاومت و ایستادگی کنیم. اینک نیز ما در راستای تقویت ارزش های اخلاقی و برطرف کردن مشکلات

بشری حاضریم در گفت و کوهای بین مسیحی ها و مسلمانان همکاری و مشارکت داشته باشیم و

و حدت ملی رانیز حفظ و تقویت کنیم.

وی بر لزوم تمسک به مقاومت تأکید کرد و افزود: همگان باید به عناصر مقاومت فکری و اخلاقی تمسک جویند و از مقاومت مجاهدانه در

برابر رژیم اشغالگر صهیونیستی بود؛ چنان

که همیشه می گفت: هیچ وقت آرام نخواهم شد

وی همیشه بر وحدت اسلامی تأکید داشت و

آن را عاملی برای شکست توطنه ها و فتنه های دشمنان و رهایی از چالش ها می دانست.

گفت: آن مرحوم جمله ای معروف داشت و می در مراسم سالگرد ارتحال آیت الله علامه سید

محمد حسین فضل الله بیانیه مجمع التقریب توسعه

معاون بین الملل و دبیر هیئت علمی مجمع التقریب

دکتر تبرانی قرائت شد.

بیانیه مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

به مناسبت سالگرد ارتحال علامه مجاهد

الله (ره)

بسیاری از این مقاله های شاهروندی تصریح

سلام و درود بر پایامبر اکرم محمد امین (ص) و

دوستان پاک و یاران صدیق او باد. یک سال مالامال

از غم و اندوه از ارتحال مرد علم و جهاد و سید منبر

و محرب و پیشتاز بیداری و تقریب و آموزگار فقه و

تقریب و فاتح آفاق معرفت و گفتمان و بزرگ مرد

شعر و ادب گذشت و ما به یاد آن امام تجدیدگر و

روح عاشق در فناء فی الله و عشق به رسول اکرم و

عضو ارشد جمعیت ملی تغییر مصر:
تقریب شیعه و سنی برای وحدت امت

اسلامی ضروری است

احمد قنواتی در گفت و گو با تقریب، تأکید کرد: شیعه خطیب برای مصر محسوب نمی شود زیرا این مذهب نیز یکی از مذاهب اسلامی همچون اهل سنت است و تقریب میان این دو مذهب برای به وجود آمدن وحدت اسلامی و مقابله با کشورهای استکباری (آمریکا و ... رژیم صهیونیستی) ضروری است.

وی افزود: باید بدانیم که تقریب میان شیعه و سنی از دهه صست قرن گذشته به ویژه در زمان شیخ شلتون که شیخ الازهر بوده، وجود داشته است. قنواتی درخصوص روابط ایران و مصر گفت: قطع روابط مصر با ایران اشتباه سیاسی مصر از زمان سادات تا نظام مبارک بود و این مسئله تها در جهت منافع آمریکا و اسرائیل بود.

وی با اشاره به اینکه قطع روابط مصر با ایران به نفع مصر نبوده است، تأکید کرد: در مورد دلایل عدم برقراری روابط میان دو کشور پس از انقلاب، علامت سوال وجود دارد و تعجب برانگیز است که میان ما و اسرائیل روابط قوی و محکم وجود داشته باشد، با اینکه دشمن ماست، اما میان ما و ایران که یک کشور اسلامی است هیچگونه روابطی وجود نداشته باشد. وی افزود: اگر اوضاع در داخل مصر بسامان شود، خواهد توانست در مقابل اسرائیل ایستادگی کند، اما دولت مصر، به رغم اینکه عربستان سعودی رفاقت اهانت آمیزی با مردم مصر دارد، به خواسته های عربستان سعودی و آمریکا علیه ایران پاسخ مثبت می دهد.

این موضع از زمان عبدالناصر بوده و موضوع جدیدی نیست و دولت عربستان را تبدیل به دولتی کرده است که از مراسم دینی حج و عمره برای اهانت به مردم مصر سوء استفاده می کند. قنواتی اظهار داشت: اندیشه سلفی یکی از مظاهر اندیشه سعودی در مصر است و بر اثر این موضع مصر در میدان تحریر نیز تصادفی نبوده است. وی در خصوص محاکمه حسینی مبارک، رئیس جمهور سابق مصر گفت: مبارک در این محاکمه هاجراز خود را می بیند. این محاکمه ها دل مارا آرام می کند و در راه صحیح در حال حرکت است.

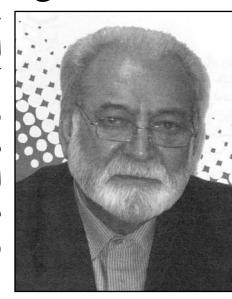
وی در زمینه حوادث بحرین هم خاطرنشان کرد: غرب چشم خود را به روی حوادث بحرین که توسط عربستان سعودی به وجود آمده، بسته است و یک خاموشی رسانه ای در مورد حوادث بحرین به ویژه از سوی شبکه های الجزیره و العربیه ایجاد شده است، چرا که این شبکه ها از انتشار انقلاب های این چنینی در کشورهای خلیج فارس هراس دارند، هرچند که این رخداد در اینده ای نزدیک به ناچار اتفاق می افتد.

اهل بیت او علیهم الصلاه والسلام اجمعین بوده و چشم به راه فرار رسیدن آن روزی هستیم که در آن شاهد تحقیق آرزویان بزرگ آن بزرگوار در گسترش بیداری اسلامی و چیره شدن انقلاب اسلامی بر کلیه موانع موجود بر سر راه آن که مانع از رسیدن صدای مبارک آن به سرتاسر جهان اسلام بلکه به سرتاسر گیتی شده اند باشیم ولی سرانجام خداوند منان نور خود را به اتمام خواهد رساند و این

و فتوی بر اساس زمان حاضر ارائه داد و اجتهادات ایشان در توسعه زندگی انسانی تأثیر شگرفی داشت. آسمه حمدان دیگر سخنران این مراسم که به نمایندگی از "حالد مشعل" رئیس دفتر سیاسی حمام سخن می راند، به ابعاد شخصیتی علامه پرداخت و خاطرنشان کرد: وی در عین بزرگواری بسیار متواضع و وحدت اسلامی اولویت اساسی نزد علامه فضل الله بود که تنها جنبه شعری نداشت بلکه در زندگانی خویش به کار می بست.

دکتر محمد حسن تبرانیان "معاون بین الملل و

دبیر هیئت علمی مجمع تقریب نیز که به نمایندگی از آیت الله تسخیری دبیر کل مجمع برای ارائه بیانیه مجمع و ایراد سخنرانی بدین مناسبت حضور یافته بود، در سخنانی تصریح نمود: مردم علم و جهاد و سید منبر و محرب و پیشگام بیداری و تقریب، معلم فقه و تفسیر و فتح کننده افق های معرفت و گفتگو، در

دکتر محمد حسن تبرانیان

است سپری نمود و از خداوند متعال آرزوی پیروزی امام خامنه ای دام ظله در رهبری انقلاب و رساندن پیام مقدس آن به امت اسلامی می نمود، ما امروز شاهد خیزش ملت های عرب و مسلمانیم که با بیداری، وفاداری خود را به انقلاب اسلامی اعلام داشته و خیزش خود را علیه خود کامگان رفت، آرزوی بزرگ علامه فقیه رضوان الله تعالی علیه که در راه آن جهاد کرد تحقیق می یابد.

ما در این یادمان نخستین سالگرد ارتحال این شخصیت بزرگ را تعظیم می نماییم و اعلام می داریم که اندیشه بارور هرگز نمیرد که عطر دل انگیز آن به جان ها بگیرد. خداوند او را بیامزد و جایی اورادر بهشت علیین بپایامبران و صدیقان و شهیدان و صالحان محشور نماید و به بازماندگان او صبر و شکریابی عنایت نماید و فرزندان آن مرحوم و به ویژه علامه سید علی فضل الله را پر کننده این ثلمه قرار دهد و حامل این پرچم باشد.

والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته

تهیه و تنظیم: طاهره هوشنگی

نماینده ولی فقیه در استان کرستان:

رؤیت ماه و حکم حاکم شرع از مشترکات شیعه و سنی در استهلال ماه است

اتمام ۳۰ روز کامل از جمله مشترکات و مستنداتی است که مذاهب مختلف اسلامی در بحث اعلام عید به آن اقتدار می کنند و هرگونه شبهه در این خصوص و توجه به پیش بینی های منجمان و تقویم های نوشتاری سالانه اعتباری ندارد.

نماینده ولی فقیه در استان کرستان اظهار داشت: باید مسلمانان روزه دار جایی که زندگی می کنند ماه را بینند و در صورتی می توانند از اعلام استهلال ماه در منطقه ای پیروی کنند که هم افق باشند و هنگام غروب خورشید در افق مشترکشان ماه را رؤیت کرده باشند.

حاجت الاسلام حسینی شاهروندی تصریح کرد: در مبحث استهلال ماه نظرات مختلفی در بین مذهب تسنن و تشیع وجود داشته و حتی در داخل هر کدام از این مذاهب نیز فقها نظرات متفاوتی دارند اما به طور کلی سه نظر وجود دارد که در بین اهل تسنن و اهل تشیع مشترک است و اغلب فقها و علمای دینی از آن تبعیت می کنند.

وی افزود: بحث عید از مهمترین مباحث بوده و راحتی از آن عبور کرد.

حاجت الاسلام حسینی شاهروندی تصریح کرد: در مبحث استهلال ماه نظرات مختلفی در بین مذهب تسنن و تشیع وجود داشته و حتی در داخل هر کدام از این مذاهب نیز فقها نظرات متفاوتی دارند اما به طور کلی سه نظر وجود دارد که در بین اهل تسنن و اهل تشیع مشترک است و اغلب فقها و علمای دینی از آن تبعیت می کنند.

وی افزود: رؤیت ماه، حکم حاکم شرع و

شاید این جمعه بیايد...

تو را غایب نامیده اند، چون "ظاهر" نیستی، نه اینکه "حاضر" نباشی.

"عیت" به معنای "حاضر نبودن" تهمت ناروائی است که به تو زده اند و آنان که بر این پندارند، فرق میان "ظهور" و "حضور" را نمی دانند، آمدنت که در انتظار آنیم به معنای "ظهور" است، نه "حضور" و دلشدگانست که هر صبح و شام تو را می خوانند، ظهورت را از خدا می طلبند نه حضورت را، وقتی ظاهر می شود، همه انگشت حیرت به دندان می گزند با تعجب می گویند که تو را پیش از این هم دیده اند. و راست می گویند، چرا که تو در میان مائی، زیر امام مائی. جمعه که از راه می رسد، صاحبدلان دل از دست می دهدن و قرار از کف می نهند و قافله دل های بی قرار روی به قبله می کنند و آمدنت را به انتظار می نشینند...

و اینک ای قبله هر قافله و ای شبروان را مشعله در آستانه آدمیه ای دیگر با دلدادگان دیگر از خیل متظرانت سرود انتظار را زمزمه می کنیم.

خبر امد خبری در راه است

سرخوش آن دل که از آن آگاه است

شاید این جمعه بیايد... شاید

پرده از چهره گشاید... شاید

دست افسان... پای کوبان می روم

بر در سلطان خوبان می روم

می روم بار دگر مستم کند

بی سروی پا و بی دستم کند

می روم کر خویشن بیرون شوم

در بی لیلا رخی مجنون شوم

هر که شنستاد امام خویش را

بر که بسپاراد زمان خویش را

با همه لحن خوش آوایم

در به در کوچه ی تهایم

ای دو سه تا کوچه زما دورتر

نغمه ی تواز همه پرشورتر

کاش که این فاصله را کم کنی

محنت این قافله را کم کنی

کاش که همسایه ی ما می شدی

مایه ی آسایه ی ما می شدی

هر که به دیدار تو نایل شود

یک شبه حلal مسائل شود

دوش مرا حال خوشی دست داد

سینه ی ما راعطشی دست داد

نام تو بردم لم آتش گرفت

شعله به دامان سیاوش گرفت

نام تو آرامه ی جان من است

نامه ی تو خط اوان من است

ای نگهت خاست گه افتتاب

در من ظلمت زده یک شب بتاب

پرده برانداز ز جشم ترم

تابتوانم به رخت بنگرم

ای نفست یار و مدد کار ما

کی و کجا و عده ی دیدار ما

دل مستمند ای جان به لبت نیاز دارد

به هوای دیدن تو هوس حجاز دارد

به مکه آمد ای عشق تاتوراییم

تئیی که نقطه ی عطفی به اوچ آینم

کدام گوشه ی مشعر

کدام کنج منا

به شوق وصل تو در انتظار بنشیم

ای زلیخا دست از دامان یوسف باز کش

تا صبا پیراهنش راسوی کتعان آورد

بیوسم خاک پاک جمکران را

تجلى خانه ی پیغمبران را

خبر امد خبری در راه است

سرخوش آن دل که از آن آگاه است

شاید این جمعه بیايد... شاید

پرده از چهره گشاید...

شاید

بزرگداشت استاد سیدعلی موسوی گرما رو دی

در انجمن آثار و مفاخر فرهنگی

مفاخر فرهنگی مفترخ است در سلسه بزرگداشت های خود مراسم مختلفی را برای بزرگانی چون استاد سیدعلی موسوی گرما رو دی برگزار می کند.

وی در مورد تلاش های فراوان فرهنگی گرما رو دی خاطرنشان کرد: موسوی گرما رو دی نه فقط در ترجمه بلکه در شعر و شعور انقلابی و شعر معاصر دارای پایگاه و جایگاه خاصی است. در ادامه این مراسم بهاء الدین خوشباهی محقق، پژوهشگر و مترجم قرآن کریم در مورد ویژگی های اخلاقی و قلمی گرما رو دی سخن گفت و افزود: محفل کنونی روحانی، علمی و ارزشمند است و برای بندۀ مایه مباحثات، که چند کلامی درباره اخلاق، شعر و منقبت علمی سیدعلی موسوی گرما رو دی سخن بگویند.

مراسم بزرگداشت سیدعلی موسوی گرما رو دی در ماه مبارک رمضان با حضور دکتر سید محمد حسینی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، حمیدرضا شاه آبادی معاون فرهنگی وزیر ارشاد، بهاء الدین خوشباهی پژوهشگر و مترجم قرآنی، کامران فانی، محمدرضا شریفی نیا، دکتر مهدی محقق رئیس انجمن ترویج زبان و ادب فارسی و محمدمجود ادبی رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی در این انجمن برگزار شد.

دکتر سید محمد حسینی با اشاره به اینکه همه حاضران در این مراسم اهل فضل و ادب هستند و باید سخنان خود را از این رو با چند بیت از ملک الشعرا بهار آغاز کنم گفت: توفیقی است که در جلسه بزرگداشت یکی از چهره های ماندگار و شناخته شده ای چون علی موسوی گرما رو دی فرصت حضور داشتم.

به گفته وزیر ارشاد، یکی از نکات شخصیت استاد گرما رو دی این است که این شاعر نویسنده، مترجم قرآن کریم فردی تک بعدی نیست که در این باره افزو: گرما رو دی به هیچ عنوان تک بعدی نیست چرا که ما در عرصه شعر بزرگانی را داریم که فقط در رشته خود مشغول فعالیت هستند و به مسائل دیگر توجه چندانی راندارند، اما اگر تورقی در زندگی پیش از انقلاب (از سال ۵۲) موسوی گرما رو دی کنیم، مشاهده می کنیم که وی توسط سواکا بارها دستگیر شد و به زندان رفت که این مهم نشان از تعهد به جامعه دارد؛ زیرا پس از انقلاب نیز در حوادث گوناگون شعر موسوی گرما رو دی پاسخگوی نیازها بود.

حسینی در ادامه سخنان خود با اشاره به اینکه اهل ذوق معمولاً کمتر در کارهای اجرایی ورود پیدا کرده و آن را بر عهده می گیرند، بیان داشت: ایشان هر جا احساس مسئولیت می کنند حتی در کارهای اجرایی پارنگ و بوی فرهنگی وارد شده و آن را به بهترین شکل ارائه می کند چرا که وی سال ها رایزن فرهنگی ایران در تاجیکستان بود؛ گرما رو دی در آنجا به ترویج خط و زبان فارسی همت گماشت و در ادای این رسالت موفق بود زیرا هنگامی که مردمانی از سرزمین تاجیک به ایران می آیند از خدمات گرما رو دی یاد می کنند و باید به وی بگوییم که عند الله مأجور. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در ادامه سخنان خود با اشاره به دیگر خصوصیات موسوی گرما رو دی افزو: موسوی گرما رو دی غیر از شعر در حوزه های دیگر نیز ورود کرده که در آن نیز بسیار موفق بود. این حوزه، حوزه ارزشمند، ترجمه قرآن، صحیفه سجادیه و نهج البلاغه است.

حسینی با اشاره به اینکه اصولاً کار ترجمه بسیار سخت و دشوار است، خاطرنشان کرد: ترجمه، کار ساده ای نیست چه رسد به کلام وحی که انسان سخن خدا را با زبان شووا باید برای همگان بینگارد، در این مسیر بسیاری افراد جرأت ورود به این وادی را ندارند زیرا این مهم دقت، سواس و زمان فراوانی را می طلبند چرا که هم بحث امانتداری، زیبایی کلام و دلنشیزی آن مهم است.

حجت الاسلام محمد مجود ادبی رئیس انجمن آثار و مفاخر فرهنگی در ابتدای این مراسم با اشاره به اینکه هنگامی که برای این برنامه به سراغ گرما رو دی رفته وی از حضور در این مراسم امتناع کرد و دعوت مرا را نپذیرفت. اما به وی گفتیم موقعیت و جایگاه شما ما را بر آن داشت تا در یکی از شب های رمضان المبارک و هم زمان با لیالی مبارک قدر و در شب های نزول قرآن باید از تلاش ها و خدمات فرهنگی شما تجلیل کنیم.

به گفته ادبی، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی به عنوان مهم ترین پایگاه

